

Zwolle

Participatiejournaal

Ons Zwolle van Overmorgen

Juni 2025

Vooraf

“Het is onze inzet om de inwoners centraal te zetten. Bij nieuwe plannen én bij de uitvoering. Keuzes maken we expliciet op basis van publieke waarden. We maken transparant wat onze afwegingen zijn bij besluiten. We wekken geen onmogelijke verwachtingen, maar zijn realistisch. We willen ons bescheiden en kwetsbaar opstellen: fouten geven we toe, en we reflecteren met inwoners, partners en raad op de koers.”

[bron: coalitieakkoord 2022-2026]

Het is 2025. Zwolle staat voor grote opgaven. Er is dringend behoefte aan woningen en er is ruimte nodig voor economie. Tegelijkertijd hebben we te maken met het veranderende klimaat, willen we wonen in een groene en gezonde leefomgeving en hebben de energie- en mobiliteitstransitie impact op Zwolle.

Zwolle wil daar ambitieus en gebalanceerd antwoord op geven. Daarom vullen we de bestaande Zwolse omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van Morgen’ aan. We maken er een visie van die klaar is voor de verdere toekomst: ‘Ons Zwolle van Overmorgen’. De visie gaat over de stad en het buitengebied in 2040, met een doorkijk naar 2050.

Die visie stellen we op in samenwerking met partners en inwoners. Sinds mei 2023 heeft Zwolle het participatiebeleid Hanza!. De aanvulling op de omgevingsvisie, ‘Ons Zwolle van Overmorgen’, is het eerste grote programma dat de Hanza!-participatieaanpak toepast. Het is daarom gemarkeerd als pilot. Dat betekent dat we Hanza! toepassen om gedurende het proces do’s and dont’s te verzamelen, ten gunste van volgende participatieprocessen. In dit participatiejournaal nemen we je mee in het participatieproces dat voor de aanvulling van de omgevingsvisie is doorlopen. Dit journaal gaat over het proces tot het collegebesluit over het Ruimtelijk Toekomstperspectief (juni 2025) en wordt aangevuld bij vertaling van het RTP naar de aangevulde omgevingsvisie.

Het participatiejournaal beschrijft het contact tussen de gemeente als initiatiefnemer en haar inwoners en partners. We leggen uit wat onze aanpak was, hoe het in de praktijk ging, wat goed werkte en wat minder goed uitpakte. Het is de bedoeling dat toekomstige participatieprocessen verbeteren met de kennis en inzichten uit ons participatieproces. Dit participatiejournaal sluit daarom af met een hoofdstuk met adviezen.

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4
1.1. Van Morgen naar Overmorgen 4
1.2. Pilot Hanza! 4
1.3. Ambitie van de gemeente 4
1.4. Centrale vraag in het participatieproces 5
1.5. Betrokkenheid en co-creatie 5

2. Verloop participatieproces 6
2.1. Fase 1 (januari tot juni 2024) 6
2.2. Fase 2 (juli tot december 2024) 7
2.3. Fase 3 (januari tot december 2025) 9

3. Stakeholders 10

4. Participatiemomenten 11
4.1. Startgesprekken 11
4.2. Werkateliers (1) 12
4.3. Enquête Zwolse scenario's 15
4.4. Participatiecampagne fase 2 16
4.5. Werkateliers (2) 24
4.6. Werkatelier 5 26
4.7. Participatiecampagne fase 3 28
4.8. Formele participatiemomenten 32

5. Conclusie en vervolgstappen 33
5.1. Verrijking met input van inwoners en stakeholders 33
5.2. Ingespeeld op behoefte aan extra informatie 33
5.3. Matige prestaties social media campagnes 33
5.4. Pilot Hanza! 33

6. Adviezen voor toekomstige participatieprocessen 35
6.1. Start vroeg en zorg voor voldoende tijd en capaciteit voor participatie 35
6.2. Stem het bestuurlijk proces en het participatieproces goed op elkaar af 35
6.3. Zorg voor herhaalcontact en herkenbaarheid 35
6.4. Zoek de moeilijk bereikbare doelgroepen actief op 35
6.5. Zorg voor integrale terugkoppeling 35
6.6. Gebruik diverse communicatiemiddelen en haak een communicatieadviseur aan 36
6.7. Maak gebruik van de specialistische kennis van partners 36
6.8. Reflecteer op het proces 36

Bijlagen 36
A Enquête onder stakeholders over participatie (tips en adviezen)
B Poll onder inwoners over participatie (tips en adviezen)
C Campagneplan voor participatiefase 2
D Deelnemers aan de werkateliers
E Verslag enquête zomer 2024
F Kwantitatieve resultaten enquête participatiefase 2
G Enquête participatiefase 3
H Reactie aan briefschrijvers

1. Inleiding

In dit participatiejournaal beschrijven we het gehele participatieproces bij het Programma Aanvulling Omgevingsvisie. In hoofdstuk 2 beschrijven we onze aanpak van de Hanza! fases. Hoofdstuk 3 gaat over de samenstelling van de stakeholders. In hoofdstuk 4 staat een uitgebreide toelichting op het participatieproces, waarin alle participatiemomenten zijn beschreven. In hoofdstuk 5 staan de conclusies en in hoofdstuk 6 geven we adviezen voor toekomstige participatieprocessen.

Van Morgen naar Overmorgen

De huidige Zwolse omgevingsvisie, Ons Zwolle van Morgen, heeft tot 2030 stevige gemeentelijke ambities vastgelegd voor veel beleidsthema's. Dat biedt een solide en uitdagende basis om te werken aan de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van de gemeente Zwolle. Op veel plekken in onze gemeente zijn en gaan we hard aan de slag; zoals de Nieuwe Veemarkt, het Noorderkwartier en Weezenlanden. Tegelijkertijd is het nu van belang om aan de slag te gaan met strategische en majeure ruimtelijke keuzes voor ná 2030: Ons Zwolle van Overmorgen. Door nu keuzes op hoofdlijnen te maken, leggen we de basis voor het maken van plannen waarmee we ook richting 2040 – en een doorkijk naar 2050 – woningen kunnen bouwen, ons economisch kunnen blijven ontwikkelen en kunnen inspelen op een veranderend klimaat.

Pilot Hanza!

De aanvulling op de omgevingsvisie doen we aan de hand van een aantal stappen:

1. We brengen de ruimtelijke opgaven per thema in beeld: de 'bouwstenen'.
2. We maken een scenariostudie met een ruimtelijke vertaling van de opbrengst uit de bouwstenenfase.
3. We maken ruimtelijke keuzes in een Ruimtelijk Toekomstperspectief.
4. We nemen het ruimtelijk toekomstperspectief integraal op in de Zwolse omgevingsvisie.

Nadat het college en raad de opgaven hebben vastgesteld (stap 1) zijn de stappen 2 tot en met 3 op basis van het Hanza! participatiebeleid doorlopen. Deze worden in dit participatiejournaal behandeld. De bouwstenen zijn in mei 2024 ter kennisgeving aangenomen door de gemeenteraad.

Ambitie van de gemeente

In de huidige Zwolse omgevingsvisie, ons Zwolle van morgen, zijn stevige ambities vastgelegd voor heel veel beleidsthema's. Dat biedt een solide en uitdagende basis voor de komende jaren, waarmee Zwolle zich kan ontwikkelen op het gebied van brede welvaart, gezondheid, energie en klimaatbestendige leefbaarheid. Deze ambities blijven overeind, maar worden aangevuld met strategische en majeure keuzes voor na 2030, zoals bijvoorbeeld op het gebied van woningbouw. Een andere aanleiding voor de aanvulling is de verstedelijkingsstrategie "Warme harten in een klimaatadaptieve delta" voor de regio Zwolle. In deze strategie is beschreven hoe de Regio Zwolle gezamenlijk wil bijdragen aan de landelijke woningbouw-opgave. Tot slot geven we in de Aanvulling van de omgevingsvisie invulling aan de aangenomen moties van de gemeenteraad, zoals het uitvoeren van een stadsscan.

We zetten de menselijke en natuurlijke waarden van Zwolle centraal. Hiermee wil de gemeente bereiken dat er een duidelijke richting voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle is op de lange termijn. Zwolle wil antwoord geven op maatschappelijke ontwikkelingen zoals de behoefte aan passende woningen, ruimte voor opvang van klimaatverandering en inclusieve bereikbaarheid. De aanvullende keuzes zullen leiden tot aanpassingen in de huidige visie, bijvoorbeeld in de ruimtelijke strategie, in sommige raamwerken en in een aantal gebiedsprofielen.

Centrale vraag in het participatieproces

Hoe ontwikkelt Zwolle zich verder als klimaatbestendige woon- en werkgemeente na 2030? Die vraag staat centraal in het programma Aanvulling Omgevingsvisie.

Betrokkenheid en co-creatie

Inwonerparticipatie kan op verschillende niveaus en met verschillende doelstellingen en resultaten worden toegepast. In het participatieproces voor de Aanvulling Omgevingsvisie zet de gemeente als initiatiefnemer in op participatie met inwoners en stakeholders op basis van raadplegen en adviseren: trede 2 en 3 van de participatieladder. De uiteindelijke beslissing om een Omgevingsvisie vast te stellen ligt namelijk volgens de Omgevingswet bij de gemeente. Ook elementen uit trede 4, co-creatie, zijn toegepast. Zeker in de vijf ateliers met onze partners over de scenario's en het Ruimtelijk Toekomstperspectief.

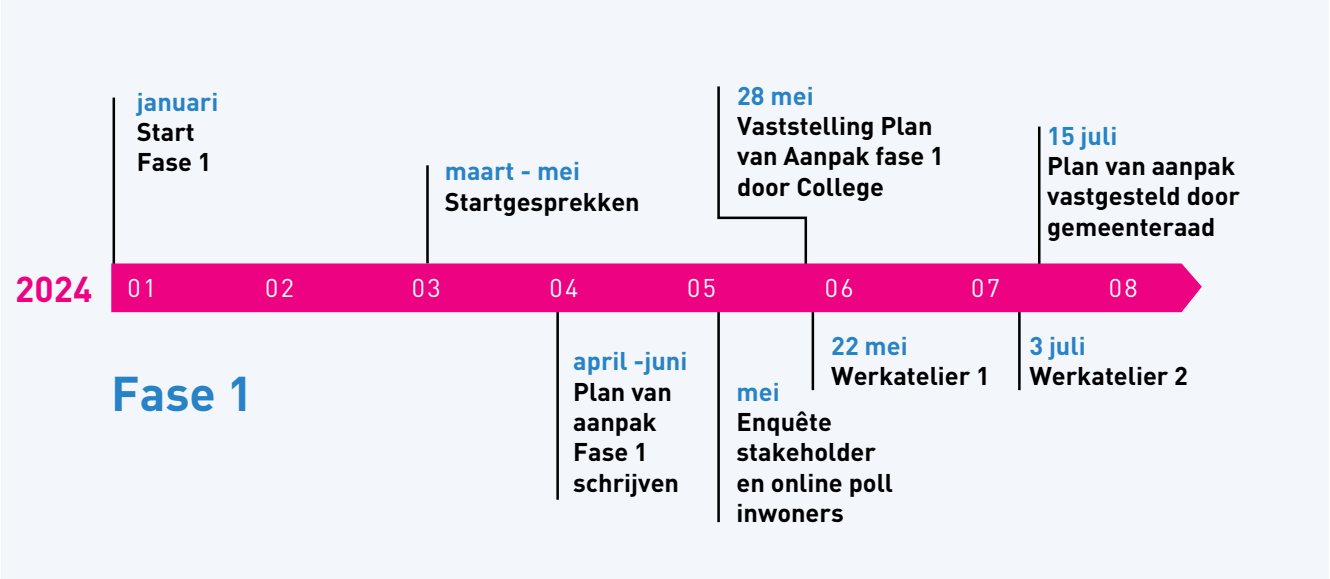

2. Verloop participatieproces

Het participatietraject voor de aanvulling Omgevingsvisie startte in januari 2024 en loopt door tot de vaststelling van de Aanvulling Omgevingsvisie in december 2025. In dit hoofdstuk staat het verloop van het participatieproces. Dit aan de hand van drie participatiefases, die ook in Hanza! staan genoemd.

2.1 Fase 1 (januari tot juni 2024)

Fase 1 van Hanza! is in januari opgestart. Deze fase staat in het teken van het opstellen van het Plan van Aanpak voor de participatie. Ter voorbereiding op het participatieproces zijn diverse kennismakings-gesprekken door de projectleider participatie gevoerd met collega's en externen.
Ter voorbereiding op het participatieproces zijn diverse kennismakingsgesprekken door de projectleider participatie gevoerd met collega's en externen.

2.2.1 Startgesprekken

Als basis voor het Plan van Aanpak (vastgesteld door de gemeenteraad op 15 juli 2024) werden startgesprekken gevoerd met de gemeenteraad, de wijkmanagers, het Platform Zwolse Wijken (als vertegenwoordiger van de meeste wijkraden) het waterschap WDOD en de provincie Overijssel. Met de wijkmanagers van Zwolle hebben we een algemene kennismaking gehad en vervolgens individuele gesprekken gevoerd. Hierin is uitgebreid gesproken over wat specifiek in een stadsdeel speelt en welke stakeholders belangrijk zijn.
Naast de startgesprekken is er een digitale enquête (zie bijlage A) afgenomen onder alle stakeholders (voor de samenstelling, zie hoofdstuk 3). Ook is er een poll online gezet waar inwoners van Zwolle op konden stemmen (zie bijlage B). Uit zowel de enquête als de poll hebben we diverse tips gehaald voor de participatie in fase 2.
Het Plan van Aanpak is in mei 2024 opgeleverd en op 15 juli vastgesteld door de gemeenteraad. Hiermee is fase 1 afgerond.

2.2.2 Ateliers 1 en 2

In voorbereiding op fase 2, werden vier helder onderscheidbare voorstelbare (ruimtelijke)

scenario's voor de toekomstige ontwikkeling van de gemeente Zwolle ontwikkeld. Onder leiding van het planbureau voor de leefomgeving (PBL) werd gewerkt aan vier voorstelbare toekomstscenario's. Deze toekomstscenario's vormden de basis voor het participatietraject met inwoners in september en oktober. Na twee interne werksessies in het vroege voorjaar, met ambtelijk specialisten, startte in mei 2024 een unieke samenwerking tussen deze specialisten en de selectie stakeholders (zie hoofdstuk 3) die zijn uitgenodigd voor de werkateliers. Werkatelier 1 vond plaats in mei en werkatelier 2 in juli. In hoofdstuk 4 behandelen we deze participatiemomenten inhoudelijk.

2.2 Fase 2 (juli tot december 2024)

In de zomermaanden is het campagneplan voor communicatie en participatie gemaakt (zie bijlage C). Dit hebben we doorgenomen met de raadswerkgroep inwonerbetrokkenheid. Zij waren positief over de aanpak. Het college heeft de gemeenteraad op 12 september 2024 geïnformeerd over het campagneplan. We hebben in fase 2 samengewerkt met een participatie- en communicatiebureau, strategisch partner van het stedenbouwkundig bureau dat de totstandkoming van het Ruimtelijk Toekomst-perspectief begeleidde. In het

campagneplan staat hoe we de participatie vormgeven. Het doel was om een brede groep Zwollenaren te bereiken, juist ook inwoners die meestal niet bereikt worden. Er was dan ook speciale aandacht voor doelgroepen die we als gemeente in participatieprocessen vaak wat moeilijker bereiken: jongeren en mensen met een taalbarrière (laaggeletterd of anderstalig).
In de campagnemaand 16 september – 12 oktober zijn zoveel mogelijk Zwollenaren bereikt op basis van de volgende participatievormen:

- Reizende Woonkamer (50 verdiepende gesprekken)
- Digitale enquête via platform Open Stad (600 reacties)
- Toekomstfestival (ongeveer 100 bezoekers)
- Jongeren Meet Up (verdiepend gesprek met 25 jongeren)

In hoofdstuk 4 gaan we hier inhoudelijk op in. Onze stakeholders fungeerden voorafgaand en tijdens de campagnemaand als katalysator: zij activeerden hun achterban.

2.2.1 Ateliers 3 en 4

Direct na de participatieronde van september en oktober hebben we ateliers 3 en 4 georganiseerd met stakeholders, waarin de toekomstbeelden voor Zwolle en bijbehorende basiswaarden zijn verkend. Na de participatieronde en ateliers 3 en 4 hebben we ook samen met het college nagedacht over de toekomstbeelden voor Zwolle, de basiswaarden die daar bij horen en hoe de stakeholders daar naar kijken. De opbrengst ervan heeft, samen de opbrengst van voorgaande participatiemomenten,

geleid tot de scenariostudie (daarover later meer). Deze scenariostudie heeft het college op 15 december 2024 aan de gemeenteraad aangeboden ter kennisname. Gelijktijdig is de gemeenteraad ook geïnformeerd over de uitwerking van participatieaanpak fase 3.

2.3. Fase 3 (januari tot december 2025)

Op basis van de inbreng van inwoners, ateliers met interne collega's, de ateliers met stakeholders en de toetsing van de effecten van de Zwolse scenario's op de leefomgeving, is het Ruimtelijk Toekomstperspectief (RTP) gemaakt. Hierin staat in concept hoe Zwolle er in 2040 uit kan zien. Dit Ruimtelijk Toekomstperspectief toetsen we via een nieuwe participatieronde bij de inwoners: wat spreekt hen aan, wat spreekt hen niet aan en waarom? Hoe we dit doen, staat beschreven in het Plan van Aanpak fase 3.

2.3.1. Atelier 5

In atelier 5, dat we op 27 januari organiseerden, is een allereerste uitwerking van het Ruimtelijk Toekomstperspectief aan de stakeholders voorgelegd. Ook heeft het college tijdens een werksessie nagedacht over deze allereerste uitwerking van het Ruimtelijk Toekomstperspectief en hoe Zwollenaren daar in het vijfde atelier op hebben gereageerd. Op basis van deze inzichten en input is het Ruimtelijk Toekomstperspectief doorontwikkeld en op 9 april door het college van B&W vrijgegeven voor participatie.
Op donderdag 10 april is de participatieronde van fase 3 gestart. Deze liep door tot woensdag 7 mei. We bereikten de Zwollenaren op diverse manieren:

- Reizende Woonkamer
- Digitale enquête
- Open College in het Stadhuis
- Straatinterviews (op basis van de digitale enquête) bij winkelcentra en sportverenigingen
- Inloopavonden in Zwolle, omgeving Vechtpoort (Tolhuislanden, Berkum, Wijthmen) en Zwolle Zuid
- Gastcollege op MBO Deltion

In hoofdstuk 4 bespreken we deze participatiemomenten inhoudelijk.

Besluitvorming

De opbrengst van de participatie is integraal gewogen en in combinatie met deskundigheid van onze ruimtelijke adviseurs in adviezen voorgelegd en besproken met het college. Hierdoor werd het college in staat gesteld om de uiteindelijke ruimtelijke keuzes te maken. Het college heeft op 8 april besloten om het concept Ruimtelijk Toekomstperspectief vrij te geven voor participatie. De raad is hierover geïnformeerd op 10 april 2025.

2.3.2. Vervolg

Na deze participatie en het raadsdebat van 30 juni wordt het Ruimtelijk Toekomstperspectief naar verwachting voor het zomerreces van 2025 vastgesteld door de gemeenteraad en daarna vertaald in een Ontwerp Aangevulde Omgevingsvisie 'Ons Zwolle van Morgen'. Dit document gaat de officiële besluitvormingsprocedure in voor uiteindelijke vaststelling door de gemeenteraad. Ook in deze fase is participatie voor eenieder mogelijk, namelijk in de vorm van het indienen van een formele zienswijze en inspreken bij raadsdebatten.

3. Stakeholders

Mede op basis van startgesprekken en een sessie met de raadswerkgroep inwonerbetrokkenheid, is een ongelimiteerde lijst belanghebbenden opgesteld. Deze belanghebbenden zijn globaal ingedeeld in een actorenkwadrant op basis van belang en invloed:

Op basis hiervan zijn de stakeholders uit de categorieën 'beïnvloeder' en 'sleutelfiguur' uitgenodigd voor de werkateliers, dit zijn:

- Erfcoach Noord-west Overijssel
- Landschap Overijssel
- Staatsbosbeheer
- VNO-NCW MKB
- Tennet
- Enexis
- Stichting Landschapsbelangen
- LTO Noord
- Milieuraad / natuurplatform
- Platform Zwolse Wijken
- Plaatselijk belang Wijthmen
- Stichting Wijkgemeenschap AA-Landen
- Wijkplatform Holterbroek
- Streekvereniging De Marsen
- Wijkvereniging Berkum
- Vrienden van Assendorp
- Plaatselijk Belang Windesheim
- OVB (ondernemersvereniging Berkum)
- Ondernemers:
  - Marslanden
  - Hessenpoort
  - Voorst
- Vitens
- SOOZ
- Participatieraad
- Woningcorporaties:
  - Openbaar belang
  - Delta Wonen
  - SWZ
- Jongerenraad
- Concilium
- Waterschap WDOD
- Provincie
- Regio Zwolle
- Het Rijk (I&W als aanspreekpunt voor Novex gebied regio Zwolle. En BZK)
- Sportservice Zwolle
- Blauwhaus

Bij controle achteraf is gebleken dat Ondernemersvereniging Berkum per abuis niet is uitgenodigd voor de werkateliers. Hier lijkt een fout te zijn gemaakt in het omzetten van de lijst met stakeholders vanuit Powerpoint naar Excel. Er is contact geweest met de voorzitter van de OVB. Afgesproken is dat de gemeente een toelichting over het RTP geeft op een eerste volgende bijeenkomst van de OVB

Een overzicht van de genodigden die uiteindelijk hebben deelgenomen aan één van de ateliers staat in bijlage D.

4. Participatiemomenten

4.1. Startgesprekken

In het begin van het proces zijn startgesprekken gevoerd met een aantal belangrijke stakeholders. Tijdens deze gesprekken is onder andere besproken hoe de betreffende stakeholder een aanvulling op de omgevingsvisie voor zich ziet, welke rol zij daar zelf in kan spelen, hoe deze stakeholder betrokken wil worden in dit proces en welke aspecten volgens haar essentieel zijn. De verslaglegging hiervan is terug te lezen in het plan van aanpak fase 1.

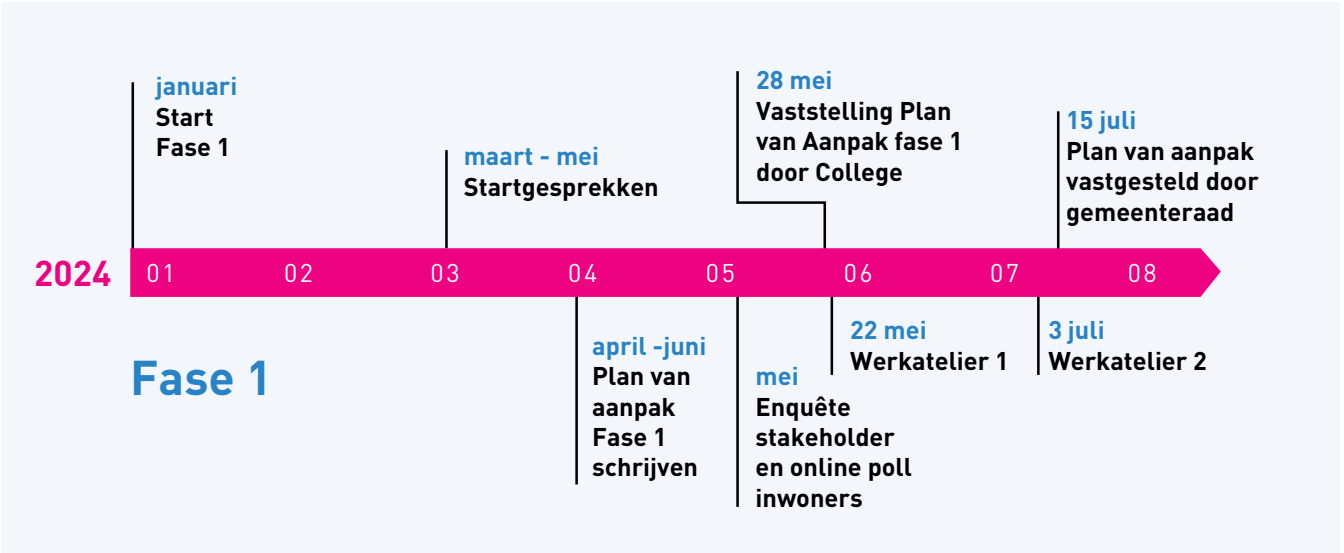
Stakeholders waar een startgesprek mee is gevoerd zijn: de provincie Overijssel, Waterschap Drents Overijsselse Delta, Platform Zwolse Wijken (als vertegenwoordiger namens de Zwolse wijkraden), de wijkmanagers en de gemeenteraad.

4.1.1. Platform Zwolse Wijken

In maart 2024 heeft de projectleider participatie kennisgemaakt met het Platform Zwolse Wijken. Hierna zijn gedurende het proces meerdere gesprekken gevoerd over het optimaal betrekken van de Zwolse inwoner bij de aanvulling op de omgevingsvisie en hoe het platform een rol kan spelen in het participatieproces:

- 5 maart 2024 (startgesprek)
- 10 juni 2024 (o.a. over de invulling van de werkateliers)
- 16 oktober 2024 (o.a. terugblik op participatiemaand)
- 24 oktober 2024 (telefonisch over het Hanza! proces en de uitnodiging aan PZW om actief mee te denken)
- 16 januari 2025 (uitnodiging voor samenwerking in de voorbereiding van participatie voor fase 3. PZW uitte zorgen over afronding fase 2)

De gesprekken met het Platform Zwolse Wijken verliepen moeizaam weinig constructief. Dit kwam met name door een verschil van inzicht in de manier waarop de Zwolse participatieaanpak toegepast wordt en inwoners bereikt en betrokken worden

4.2. Werkateliers (1)

4.2.1. Wenselijke situaties verkennen

Woensdag 22 mei 2024, 09:00 – 13:00 uur
Genodigden: ambtenaren en stakeholders
In een voortraject zijn de bouwstenen wonen, economie, mobiliteit, water & klimaat en energie uitgewerkt en zijn opgaven van deze bouwstenen[1] verduidelijkt. Dit diende als input voor het eerste atelier. Tijdens het eerste werkatelier is samen met aanwezigen gekeken naar hoe Zwolle er in 2050 uit zou kunnen zien. Hierbij is gebruik gemaakt van de nationale scenario's van het Planbureau voor de Leefomgeving. In de eerste ronde is middels trefzinnen en een schets nagedacht over hoe de toekomstige Zwolse samenleving en economie er in 2050 uit zien. In ronde twee is gekeken naar bijbehorend ruimtegebruik in 2050.
De uitwerkingen zijn gebaseerd op de vier PBL-scenario's, maar dan vertaald naar Zwolle.

1| De bouwstenen met opgaven en bandbreedtes voor de aanvulling op de omgevingsvisie zijn in mei 2024 door de gemeenteraad ter kennisgeving aangenomen.

De vier PBL-scenario's
Hieronder een kleine greep uit de opbrengsten die inspiratie waren voor het vervolg.

Opbrengst

Scenario Regionaal geworteld
In dit scenario gaan we terug naar collectiviteit, verbinding, interactie en ontmoeting tussen mensen. Deelnemers vinden dit een spannend scenario omdat er erg gespreid gebouwd wordt en ieder dan wel zelfvoorzienend moet kunnen zijn.

Scenario Groenland
In dit scenario staan de natuur en de planeet centraal. De IJssel staat centraal: Scheepsvaart moet zich aanpassen aan de rivier in plaats van andersom. In de stad draaien we dingen om. Je woont met je voordeur aan het landschap en de auto halen we uit de wijken.

Scenario Snelle wereld
In de Snelle Wereld is iedereen vrij om te gaan wonen waar je wilt omdat je minder afhankelijk bent van locatie. In dit scenario is Zwolle een magneet voor mensen uit de randstad. Mensen wonen verspreid in zowel binnenstedelijke als landelijke woonlocaties, niet in een grote uitbreidingswijk. Als alles digitaal is, worden leefbaarheid en elkaar ontmoeten extra belangrijk.

Scenario Mondiaal ondernemend
In dit scenario groeit Zwolle maximaal. Maximale verdichting, maximale groei van bedrijven en maximale verbinding. Deelnemers vragen zich af: kan Zwolle een wereldstad zijn met dorpse mentaliteit?

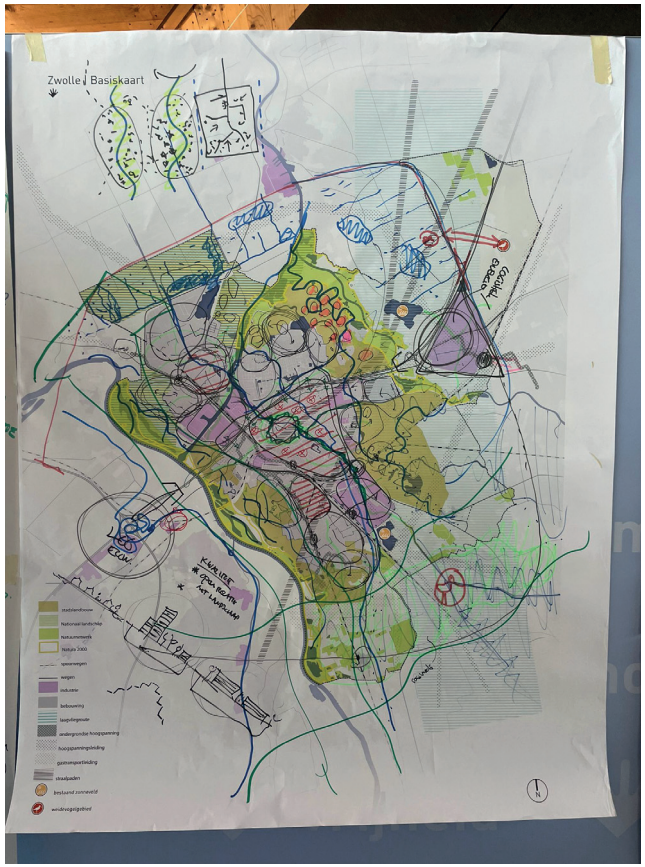
4.2.2. Werkatelier 2 Toekomstscenario's "Ons Zwolle van Overmorgen"

Woensdag 3 juli 2024, 17:00 – 21:30 uur
Genodigden: ambtenaren en stakeholders
Het eerste werkatelier vond plaats in de ochtend. Voor externe stakeholders is dit vaak lastig door bijvoorbeeld werk of studie. Tijdens het raadsdebat van 17 juni is daarom de voorkeur uitgesproken om bijeenkomsten met externe genodigden in de avonduren te organiseren. Hier is gehoor aan gegeven omdat een zorgvuldig participatieproces van groot belang is. Werkatelier 2 is daarom in de avonduren georganiseerd.

Verwerking van scenario's

Scenario Regionaal geworteld

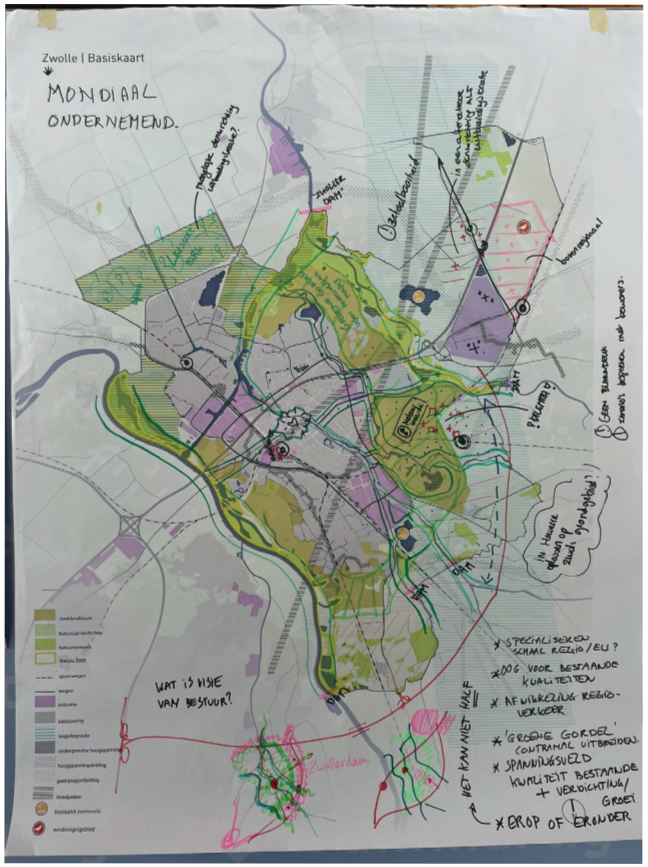

Scenario Groenland

Scenario Snelle wereld

Scenario Mondiaal ondernemend

Scenario Mondiaal ondernemend

Op basis van de opbrengsten van atelier 1 heeft het stedenbouwkundig bureau nieuwe scenariokaarten gemaakt waarop de input uit het eerste atelier verwerkt is.

Tijdens het tweede atelier werden deelnemers uitgenodigd om de schetsen en de beschrijvingen aan te scherpen door sleutellocaties aan te wijzen die bepalend zijn voor een scenario en per locatie ruimtelijke ingrepen te benoemen als voorbeelden wat bij elk scenario zou passen. Dit gebeurde met de bestaande omgevingsvisie als vertrekpunt en voort-bouwend op de uitgangspunten uit de verstedelijkings-strategie en de gebiedsbiografie van de regio.

Als meest kansrijke sleutellocaties zijn in dit atelier genoemd:

1. De Ceintuurbaanzone (intensiveren/uitbreiden)
2. Hessenpoort XL energiecluster
3. Hessenpoort Bedrijvenhub (circulair)
4. A28 als barrière verzachten/slechten
5. De Sallandse Weteringen en het veenweidegebied Mastenbroek
6. Stadsrivier als kwalitatieve drager verstedelijking
7. Marslanden (mengen en intensiveren)
8. IJssel en Vecht en Weteringen voor groenblauw
9. Stadsrand zuidzijde
10. Locaties uitvalswegen en uitbreiding langs stadsranden

Deze locaties zijn belangrijke input geweest voor het benoemen van sleutelgebieden in het ruimtelijk toekomstperspectief.
De onderscheidende scenario's zelf en voorstelbare ruimtelijke ingrepen zijn terug te lezen in de scenariostudie.

4.3. Enquête Zwolse scenario's

Tijdens de scenariostudie is de wenselijkheid van de PBL-scenario's - dit zijn de nationale scenario's van het Planbureau voor de Leefomgeving - niet alleen aan stakeholders voorgelegd (zie hierboven), maar ook aan inwoners in de vorm van een digitale enquête die door 442 inwoners is ingevuld. De digitale enquête is onder de aandacht gebracht via de sociale media van gemeente Zwolle en posters in diverse openbare gebouwen in de stad. Stakeholders zijn gevraagd om de enquête onder de aandacht te brengen van hun achterban / inwoners. Met behulp van de input van zowel het werkatelier voor stakeholders als deze enquête voor inwoners hebben we de scenario's 'Zwols' gemaakt.

De bevraagde inwoners van Zwolle hebben hun visie gedeeld over vier mogelijke toekomstscenario's voor de stad:

1. **Groen Land**
   Inwoners zien een toekomst voor zich waarin groen, duurzaamheid en recreatie een centrale rol spelen in de stadsontwikkeling. Er is echter ook bezorgdheid over de balans tussen groei en natuurbehoud.
2. **Mondiaal Ondernemend**
   De meerderheid van de respondenten is voor een lokaal en duurzaam ondernemingsklimaat met een balans tussen economische groei en sociaal welzijn. Er is bezorgdheid over de invloed van grote bedrijven en de focus op economische groei.
3. **Regionaal Geworteld**
   Inwoners steunen de focus op regionale samenwerking en gemeenschapsgevoel, maar pleiten voor een evenwichtige aanpak die lokale autonomie combineert met noodzakelijke bredere samenwerking.
4. **Snelle Wereld**
   Er is brede steun voor een balans tussen technologie en fysieke interactie, waarbij technologie een ondersteunende rol speelt, maar geen vervanging is voor menselijke verbinding.

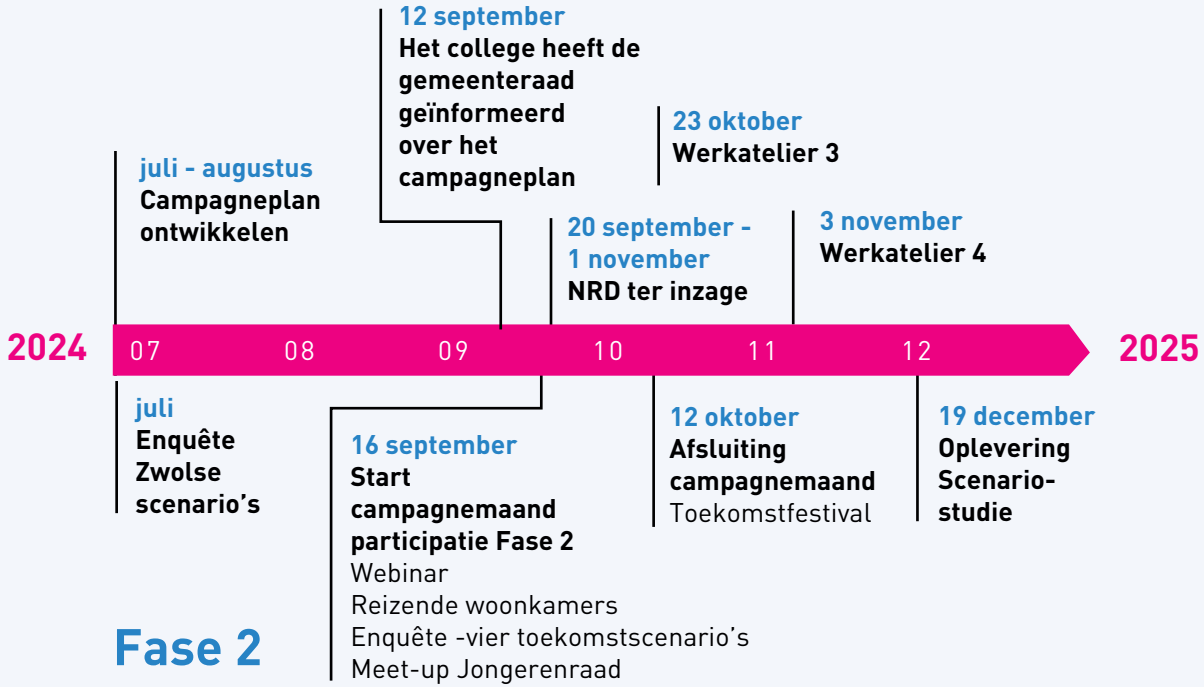
De belangrijkste bevindingen tonen een duidelijke wens voor een groene, duurzame stad, met nadruk op het behoud van natuur en het versterken van de gemeenschapszin. Er is veel steun voor kleinschalige, lokale initiatieven en een balans tussen economische groei en sociaal welzijn. Tegelijkertijd is er bezorgdheid over de snelheid van de stadsontwikkeling, de druk op de woningmarkt en de invloed van overheidsregulering en grote bedrijven. Respondenten pleiten voor meer lokale autonomie en een focus op welzijn in plaats van louter materiële welvaart. Er is ook een sterke voorkeur voor een gezonde balans tussen technologie en fysieke interactie, waarbij technologie als hulpmiddel wordt gezien, maar de menselijke verbinding centraal blijft staan.

Een verslag van deze enquête staat in bijlage E.

4.4. Participatiecampagne fase 2

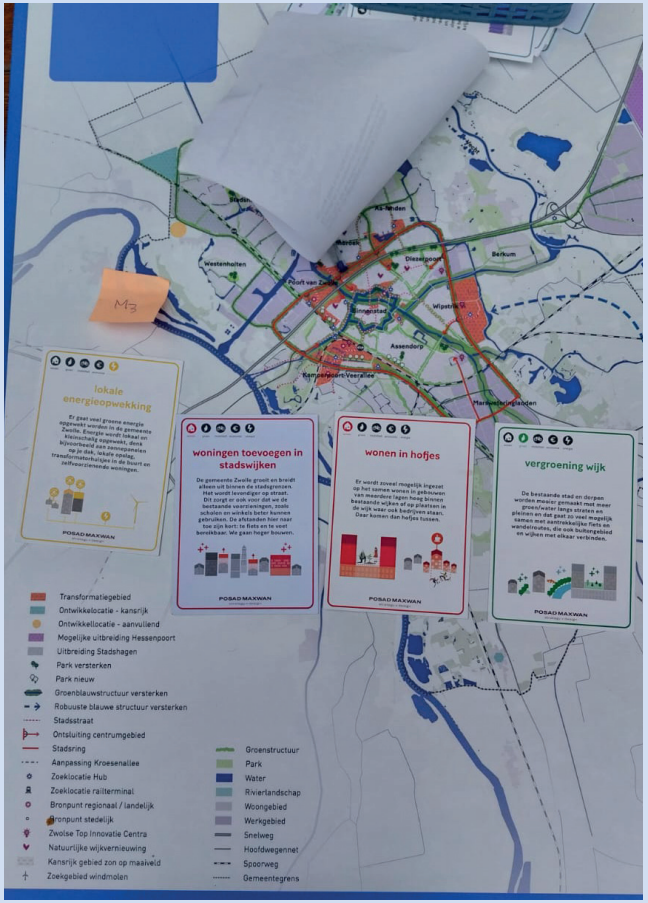
Van16 september tot en met zaterdag 12 oktober vond het hart van de participatie plaats. Begin september startte een grote communicatiecampagne met onder meer posters door de stad, flyers, een video-oproep van de wethouder, media-aandacht, een toolkit voor stakeholders en een grote social media campagne. De gemeente zocht haar inwoners voor de participatie zowel online als offline, in hun eigen woonomgeving, op. De ingrediënten uit de Zwolse scenario's werden voorgelegd aan inwoners. Wat spreekt hen aan en wat spreekt hen niet aan? Naast de Reizende Woonkamers, waar inwoners een toekomstspel konden spelen en in gesprek konden over de toekomst van Zwolle, werden straatgesprekken gevoerd met inwoners op verschillende andere plekken in onze gemeente. Zwollenaren konden daarnaast de digitale enquête invullen op de speciale website onsovermorgen.zwolle.nl. En op 12 oktober vormde het Toekomstfestival in het centrum van de stad een feestelijke afsluiting.

Bekijk hier de aftermovie van de participatiecampagne.

4.4.1. Toekomstspel

Het stedenbouwkundig bureau ontwierp, in samenwerking met de gemeente en met het communicatie adviesbureau 'Het Toekomstspel'. De vier Zwolse scenario's zijn impliciet als basis gebruikt. Achter de keuzes in de digitale enquête en in het spel dat in de Reizende Woonkamers gespeeld werd, zaten de uitgangspunten van de verschillende scenario's. De ingrediënten uit de Zwolse scenario's zijn omgezet in spelkaarten die op een spelbord in de vorm van de kaart van Zwolle gelegd konden worden. Elke spelkaart had een 'keerzijde', waarmee duidelijk werd dat een keuze voor het één, betekent dat iets anders niet kan. Het spel werd gespeeld in de Reizende Woonkamers en tijdens het Toekomstfestival.

Toekomstspel

4.4.2. Webinar als start van de participatiecampagne

Maandag 16 september 2024, 19:00 – 20:30 uur
Onderwerp: Doe, denk en droom mee over ons Zwolle van Overmorgen!
Genodigden: ambtenaren, stakeholders en inwoners (via social media)
Doel: informatieve toelichting op wat we gaan doen tijdens de participatiecampagne.

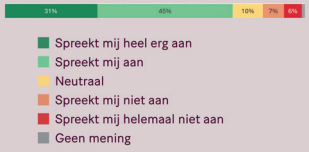
Tijdens dit webinar, dat werd geopend door wethouder Gerdien Rots, namen de planoloog en de projectleider participatie de deelnemers mee in de aanvulling van de omgevingsvisie en het proces dat we daarvoor doorlopen. We vertelden waarom een omgevingsvisie belangrijk is en welke activiteiten we gedurende de participatieperiode organiseren om hierover met inwoners in gesprek te gaan.

Het webinar is door 74 personen gevolgd. Vragen konden in de chat worden gesteld en werden

Participatieduiding van Scenario Groen Land

In juli 2024 heeft de gemeente Zwolle een enquête verspreid over de aanvulling op de omgevingsvisie, waarin de wenselijkheid van de PBL-scenario's werd bevraagd. Inwoners van Zwolle kregen de kans hun visie te delen op vier mogelijke toekomstscenario's voor de stad. Op deze pagina worden de resultaten gepresenteerd met betrekking tot het scenario Groen Land.

In hoeverre spreekt dit toekomstscenario jou aan?

Welke twee kenmerken van dit scenario spreken jou het meest aan?

<u>Populariteit van het scenario</u>
Ongeveer 75% van de respondenten voelt zich aangesproken of heel ergaangesproken door dit scenario. Dit scenario is daarmee met afstand het meest populair in vergelijking met de andere scenario's.

<u>Wat spreekt inwoners aan?</u>
Dit scenario onderstreept de voorkeur van Zwollenaren voor een toekomst waarin groen, duurzaamheid en recreatie centraal staan in de stadsontwikkeling.

<u>Zorgen en aandachtspunten</u>
Tegelijkertijd uitten inwoners bezorgdheid over de balans tussen groei en natuurbehoud.

<u>Toepassing van de resultaten</u>
De inzichten uit de enquête en de feedback van inwoners zijn gebruikt om het scenario Natuurlijk Zwolle verder te verfijnen en aan te passen aan de Zwolse context. Hierbij is specifiek gekeken naar manieren om de wensen en zorgen rondom natuurbehoud in combinatie met stadsontwikkeling een concrete invulling te geven.

Samenvatting van opmerkingen van inwoners in open invulvelden

- Behoud en uitbreiding van natuur: Steun voor groen in de stad, met voordelen voor gezondheid, klimaat en biodiversiteit.
- Integratie van groen in stadsontwikkeling: Groene daken, gevels en het vervangen van parkeerplaatsen door groen worden gewenst.
- Mentale en fysieke gezondheid: Natuur speelt een cruciale rol in het bevorderen van gezondheid.
- Natuurinclusief bouwen: Voorkeur voor compactere bouw binnen stadsgrenzen en het ombouwen van leegstaande gebouwen.
- Lokale voedselproductie: Suggestie om delen van buitengebieden voor lokale voedselproductie te gebruiken.
- Natuurlijke beleving en recreatie: Wens voor meer recreatieve voorzieningen en natuurvriendelijke activiteiten.
- Duurzaamheid: Er is steun voor een cultuur van consumeren en verantwoordelijk omgaan met bronnen.
- Balans tussen groen en stedelijke ontwikkeling: Nieuwbouw moet in balans zijn met natuurbehoud.
- Samenleving en verbinding: Groots belang voor het versterken van gemeenschapsgevoel en onderlinge betrokkenheid.

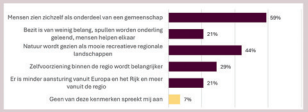
Participatieduiding van Scenario Regionaal Geworteld

In juli 2024 heeft de gemeente Zwolle een enquête verspreid over de aanvulling op de omgevingsvisie, waarin de wenselijkheid van de PBL-scenario's werd bevraagd. Inwoners van Zwolle kregen de kans hun visie te delen op vier mogelijke toekomstscenario's voor de stad. Op deze pagina worden de resultaten gepresenteerd met betrekking tot het scenario Regionaal geworteld.

In hoeverre spreekt dit toekomstscenario jou aan?

Welke twee kenmerken van dit scenario spreken jou het meest aan?

<u>Populariteit van het scenario</u>
Dit scenario spreekt 60% van de respondenten aan of heel erg aan. Een heel klein deel vindt dit scenario niet aansprekend. In vergelijking tot de andere scenario's is dit scenario (na Groen Land) het meest populair.

<u>Wat spreekt inwoners aan en zorgen en aandachtspunten</u>
Inwoners steunen de focus op regionale samenwerking en gemeenschapsgevoel, maar pleiten voor een evenwichtige aanpak die lokale autonomie combineert met noodzakelijke bredere samenwerking.

<u>Toepassing van de resultaten</u>
De inzichten uit de enquête en de feedback van inwoners zijn vervolgens gebruikt om het scenario 'Zwolle van elkaar' verder te verfijnen en te vertalen naar de Zwolse context. Hierbij is nadruk gelegd op het versterken van het gemeenschapsgevoel en regionale samenwerking, met oog voor lokale autonomie.

Samenvatting van opmerkingen van inwoners in open invulvelden

- Lokale en regionale focus: Steun voor kleinschalige, duurzame ondernemingen.
- Duurzaamheid en gemeenschapszin: Zorgen over de balans tussen economische groei en sociale welzijn.
- Verantwoordelijkheid en samenwerking: Inwoners wensen meer betrokkenheid bij beslissingen, met nadruk op welzijn.
- Zorg voor kwetsbaren: Bezorgdheid over negatieve effecten van marktwerking op kleine ondernemers.
- Jongerenvoorzieningen: Vraag naar meer voorzieningen en recreatieve activiteiten voor jongeren.
- Zelfredzaamheid en onafhankelijkheid: Behoefte aan lokale zelfvoorzienendheid in water, energie en voedsel.
- Marktwerking vs. samenleving: Zorgen over de invloed van grote bedrijven, pleidooi voor ruimte voor lokale bedrijven.
- Gemeentelijke steun en wijkinitiatieven: De gemeente moet duurzame initiatieven ondersteunen en een faciliterende rol spelen in wijkgerichte, bottom-up projecten, zonder te veel te reguleren.
- Zorg voor kwetsbaren en lokale bewoners: Bezorgdheid dat de focus op buitenlandse initiatieven lokale behoeften in de weg staat.
- Economie en welzijn: Welzijn van de gemeenschap wordt belangrijker gevonden dan materiële welvaart.

Participatieduiding van Scenario Snelle Wereld

In juli 2024 heeft de gemeente Zwolle een enquête verspreid over de aanvulling op de omgevingsvisie, waarin de wenselijkheid van de PBL-scenario's werd bevraagd. Inwoners van Zwolle kregen de kans hun visie te delen op vier mogelijke toekomstscenario's voor de stad. Op deze pagina worden de resultaten gepresenteerd met betrekking tot het scenario Snelle Wereld.

Populariteit van het scenario
Over dit scenario zijn de respondenten het meest verdeeld. Ongeveer 20% spreekt dit aan, 23% is er neutraal over, 30% vindt dit niet aansprekend en ca. 26% vindt het zelfs helemaal niet aansprekend.

Wat spreekt inwoners aan en zorgen en aandachtspunten
Er is brede steun voor een balans tussen technologie en fysieke interactie, waarbij technologie een ondersteunende rol speelt, maar geen vervanging is voor menselijke verbinding.

Toepassing van de resultaten
De inzichten uit de enquête en de feedback van inwoners zijn vervolgens gebruikt om het scenario 'High-tech Zwolle' verder te verfijnen en te vertalen naar de Zwolse context. Een uitdaging kan zijn om de high-tech ontwikkelingen te vertalen naar de Zwolse context en door te denken in extremen, ondanks dat dit kan schuren met de waarde die gehecht wordt aan de sterke sociale fysieke interacties die de Zwollenaar waardeert.

In hoeverre spreekt dit toekomstscenario jou aan?

Welke twee kenmerken van dit scenario spreken jou het meest aan?

Samenvatting van opmerkingen van inwoners in open invulvelden

- Erkenning van de voordelen van technologie: Technologie wordt gezien als nuttig voor verduurzaming en communicatie.
- Essentie van fysieke interactie: Ondanks de voordelen van technologie wordt fysieke interactie als essentieel beschouwd.
- Waarschuwingen over negatieve effecten: Bezorgdheid over de toename van individualiteit en uitsluiting door overmatige digitalisering.
- Technologie als hulpmiddel, geen vervanging: Technologie moet de menselijke verbinding niet vervangen.
- Zorgen over sociale cohesie: Te veel technologie kan de sociale cohesie ondermijnen.
- Balans tussen digitaal en fysiek: Pleidooi voor een balans tussen digitale en fysieke interactie.
- Bezorgdheid over polarisatie en eenzaamheid: Angst dat technologie bijdraagt aan sociale isolatie.
- Mentale gezondheid van jongeren: Bezorgdheid over de impact van technologie op de mentale gezondheid van jongeren.
- Waardering voor innovatie en verduurzaming: Innovatie wordt gewaardeerd, maar de nadruk blijft op het fysieke en menselijke aspect van het leven.

Participatieduiding van Scenario Mondiaal Ondernemend

In juli 2024 heeft de gemeente Zwolle een enquête verspreid over de aanvulling op de omgevingsvisie, waarin de wenselijkheid van de PBL-scenario's werd bevraagd. Inwoners van Zwolle kregen de kans hun visie te delen op vier mogelijke toekomstscenario's voor de stad. Op deze pagina worden de resultaten gepresenteerd met betrekking tot het scenario Mondiaal Ondernemend.

Populariteit van het scenario
Dit scenario spreekt ruim de helft van de respondenten niet of helemaal niet aan (56%). In vergelijking tot de andere scenario's is dit scenario het minst populair.

Wat spreekt inwoners aan?
De meerderheid van de respondenten is voor een lokaal en duurzaam ondernemingsklimaat met een balans tussen economische groei en sociale welzijn.

Zorgen en aandachtspunten
Er is bezorgdheid over de invloed van grote bedrijven en de focus op economische groei.

Toepassing van de resultaten
De inzichten uit de enquête en de feedback van inwoners zijn vervolgens gebruikt om het scenario 'Poort naar het Noorden' verder te verfijnen en te vertalen naar de Zwolse context. Hierbij is nadrukkelijk gekeken wat voor economische groei past bij de maat en schaal van Zwolle, maar wel uitgaat van een extreem scenario waarin Zwolle een belangrijk knooppunt wordt.

In hoeverre spreekt dit toekomstscenario jou aan?

Welke twee kenmerken van dit scenario spreken jou het meest aan?

Samenvatting van opmerkingen van inwoners in open invulvelden

- Lokale en regionale focus: Steun voor kleinschalige, duurzame ondernemingen.
- Duurzaamheid en gemeenschapszin: Zorgen over de balans tussen economische groei en sociale welzijn.
- Verantwoordelijkheid en samenwerking: Inwoners wensen meer betrokkenheid bij beslissingen, met nadruk op welzijn.
- Zorg voor kwetsbaren: Bezorgdheid over negatieve effecten van marktwerking op kleine ondernemers.
- Jongerenvoorzieningen: Vraag naar meer voorzieningen en recreatieve activiteiten voor jongeren.
- Zelfredzaamheid en onafhankelijkheid: Behoefte aan lokale zelfvoorzienendheid in water, energie en voedsel.
- Marktwerking vs. samenleving: Zorgen over de invloed van grote bedrijven, pleidooi voor ruimte voor lokale bedrijven.
- Gemeentelijke steun en wijkinitiatieven: De gemeente moet duurzame initiatieven ondersteunen en een faciliterende rol spelen in wijkgerichte, bottom-up projecten, zonder te veel te reguleren.
- Zorg voor kwetsbaren en lokale bewoners: Bezorgdheid dat de focus op buitenlandse initiatieven lokale behoeften in de weg staat.

vervolgens tijdens het webinar beantwoord. Vanwege de privacyregels van gemeente Zwolle hebben we het webinar niet opgenomen en was het dus niet mogelijk om dit later nog eens terug te kijken.

4.4.3. Enquête over vier toekomstscenario's voor Zwolle

600 mensen hebben de digitale enquête ingevuld over de toekomstscenario's voor Zwolle. Om de toekomstscenario's begrijpelijk te maken voor inwoners, zijn ze vertaald naar de concrete thema's wonen, water & klimaat, economie, energie en mobiliteit. Achter elke antwoordoptie zit een van de vier Zwolse scenario's. De kwantitatieve resultaten van de enquête staan in bijlage F.

Op basis van deze resultaten is een participatieduiding gemaakt voor elk scenario:

4.4.4. Meet-up Jongerenraad

Maandag 7 januari 2024, 17:00 – 20:00 uur
Genodigden: jongeren en studenten

In samenwerking met de Jongerenraad en Blauwhaus werd een speciale editie van de maandelijkse Meet-Up van de Jongerenraad georganiseerd. Deze stond geheel in het teken van Ons Zwolle van Overmorgen en werd georganiseerd in jongerencafé Het Vliegende Paard. Studenten werden aan het einde van de middag uitgenodigd om een hamburger te eten en met de gemeente in gesprek te gaan over de toekomst van de stad. We gaven een inleiding, beantwoordden vragen en gingen vervolgens aan verschillende tafels in groepen uiteen om het Toekomstspel te spelen.

Op het gebied van wonen is door de groepen benadrukt dat doorstroom op de woningmarkt cruciaal is. Er werden ideeën geopperd voor initiatieven zoals gemengde woonvormen, meer sociale huurwoningen en vooral betaalbare woningen voor starters en studenten. Hierbij werd ook de noodzaak aangehaald om leegstaande gebouwen te benutten voor woningbouw. Daarnaast zagen de jongeren het bouwen van woningen nabij stations als een mogelijkheid om autogebruik te verminderen, terwijl levendige woon-werkwijken met voorzieningen als cultuur en sport gezien werden als aantrekkelijker dan wijken die alleen gericht zijn op wonen en economie.
Natuur en klimaat zijn thema's die jongeren nauw aan het hart liggen. Er is een sterke roep om wijken te vergroenen, niet alleen vanwege de positieve

invloed op de mentale gezondheid, maar ook om biodiversiteit te stimuleren. Voorstellen zoals groene daken en urban agriculture (stedelijke landbouw) op platte daken werden positief ontvangen. Verder kwamen klimaatbestendige maatregelen zoals sponsbossen en verhoogde dijken naar voren, evenals ecoducten om groen en natuur over snelwegen te verbinden.

Ook de economie van Zwolle werd besproken. Jongeren stellen voor om bedrijven te verplaatsen naar speciale terreinen buiten de stad, zodat binnenstedelijke ruimte kan worden benut voor woningen, vergroening en recreatie. Zwolle zou volgens hen een knooppunt kunnen worden tussen Duitsland en de Randstad, met focus op innovatie en stedelijke landbouw. Dit toekomstbeeld sluit aan bij hun ideeën over duurzame energie: plekken als Zwolle-Zuid en de IJsselcentrale worden gezien als geschikte locaties voor energieopwekking, waarbij bedrijven energie kunnen combineren met recreatieve functies.

Wat betreft mobiliteit en recreatie willen jongeren graag een verbetering van het openbaar vervoer, met name naar buitengebieden en aanvullende bushaltes. Daarnaast was er een wens om recreatie-voorzieningen te verbeteren door bijvoorbeeld skateparken en sportvelden aan te leggen in buitenwijken, en het creëren van een cultureel centrum bij het Kattegat. Specifiek werd ook een stadsstrandje bij de AA-landen voorgesteld om de recreatiemogelijkheden verder uit te breiden.

Tot slot kwam het belang van goede architectuur ter sprake: jongeren willen gebouwen die niet alleen functioneel maar ook visueel aantrekkelijk zijn. Er is een duidelijke behoefte aan meer sociale plekken, zoals pleinen waar muziekoptredens en andere activiteiten kunnen plaatsvinden, vooral tijdens de zomermaanden.

4.4.5. Reizende Woonkamers

De Reizende Woonkamer kwam naar zeven verschillende wijken:

- 18 september: Winkelcentrum AA-landen
- 20 september: Winkelcentrum Zwolle Zuid
- 26 september: Winkelcentrum Stadshagen
- 30 september: Dorpshuis Windesheim
- 2 oktober: Winkelcentrum Holtenbroek
- 4 oktober: Winkelcentrum Berkum
- 12 oktober: Grote Kerkplein

De programmateamleden gingen er met inwoners in gesprek. In de Reizende Woonkamers werd het Toekomstspel gespeeld. Dat vormde een goede aanzet voor inhoudelijke gesprekken. De gesprekken hebben een breed scala aan meningen en ideeën opgeleverd over de toekomst van Zwolle.
Opvallend was dat twee thema's in bijna alle gesprekken centraal stonden: wonen en groen. De meest gespeelde spelkaart was 'een nieuwe woonwijk'.

Wonen

Veel inwoners maakten zich zorgen over de betaalbaarheid van woningen en het tekort aan geschikte woningen, vooral voor specifieke doelgroepen zoals ouderen. Er werd benadrukt dat ouderen graag willen doorstromen naar een meer passende woning, bij voorkeur binnen hun eigen wijk, maar alleen als deze woningen voldoende ruimte bieden voor bijvoorbeeld hobby's en een kwalitatief goed leefklimaat. Het dilemma van doorstroming kwam hier duidelijk naar voren: wanneer ouderen makkelijker kunnen verhuizen naar een geschikte woning, komen gezinswoningen sneller vrij, waardoor er mogelijk minder nieuwbouw van grondgebonden woningen nodig is.

Groei van de stad

Ook kwam naar voren dat inwoners over het algemeen openstaan voor (beperkte) groei van de stad, maar dat er uiteenlopende meningen zijn over hoe deze groei het best kan plaatsvinden. Sommigen zien mogelijkheden voor de bouw van een nieuwe wijk aan de stadsranden, zoals in Zwolle Zuid of Oost, terwijl anderen voorstander zijn van inbreiding, zoals het omvormen van leegstaande panden tot woonruimtes voor jongeren, starters en ouderen. Zij benadrukken dat inbreiding niet ten koste mag gaan

quote

van de leefbaarheid. Het behoud van hoogwaardige groene ruimte en het vermijden van overmatige verdichting zijn daarbij cruciaal. Inbreiding zou volgens hen niet alleen bijdragen aan het oplossen van het woningtekort, maar ook aan sociale verbinding door verschillende groepen in dezelfde buurt samen te brengen.
Inwoners zijn trots op de groene en dorpse uitstraling van Zwolle en willen die graag behouden, ook bij toekomstige groei. De zorgen over de drukte in de bestaande stad werden vaker uitgesproken. Uitbreiding naar stadsranden lijkt voor hen een logische stap. De natuurlijke overgang tussen stad en landschap werd vaak genoemd als een gewenste oplossing om verdere uitbreiding harmonieus te laten verlopen.

Kaarten met oplossingen voor de opvang van water werden met interesse bekeken. Oplossingen zoals een sponsbos aanleggen en in algemeenheid vergroenen en vernatten worden omarmd.

Vooral ouderen gaven aan dat het belangrijk is om bij de planning van nieuwe woningen rekening te houden met hun veranderende woonbehoeften. Voor hen blijft mobiliteit een belangrijk thema, waarbij parkeerplekken voor de deur belangrijk zijn. Een aantal mindervalide bezoekers van de Woonkamers gaf aan dat parkeren voor de deur voor hen essentieel is.

Inclusief en voorzieningen

Jongeren brachten een ander perspectief naar voren, vooral tijdens een speciale meet-up die voor hen werd georganiseerd. Voor hen is het gemeenschapsgevoel in wijken een belangrijk aspect van een goede leefomgeving. Ze hechten veel waarde aan een inclusieve samenleving, waarbij verschillende doelgroepen samenkomen en voorzieningen, zoals kunst en cultuur, de wijk levendig en sociaal verbonden maken. Dit sloot aan bij de behoefte aan mengfuncties, een thema dat in meerdere gesprekken naar voren kwam. Inwoners benadrukten dat woonwijken baat hebben bij een mix van functies, zoals woningen gecombineerd met winkels, cultuur, horeca of zorgvoorzieningen. Deze menging zorgt volgens hen voor een dynamischere en meer verbonden gemeenschap. Of zoals de voorzitter van jongerenvereniging Blauhaus het omschreef: voorzieningen maken de ziel van een wijk.

Energie en mobiliteit

Op het gebied van energie en de energietransitie was er geen sterke voorkeur voor een bepaalde vorm van opwekking. Veel inwoners gaven aan dat ze openstaan voor verschillende opties of een mix daarvan, zolang het betaalbaar en haalbaar blijft voor iedereen. Vooral de betaalbaarheid van duurzame energieoplossingen kwam vaak naar voren, wat aangeeft dat inwoners de urgentie van de energietransitie wel erkennen, maar zich zorgen maken over de financiële consequenties. Het overkluizen van de snelweg werd besproken als een mogelijke oplossing om delen van de stad beter met elkaar te verbinden zonder dat dit ten koste gaat van groen en leefbaarheid. Dat dit een dure oplossing is en ten koste gaat van andere ontwikkelingen, was regelmatig reden om de kaart op de aflegstapel te leggen. Interessant is dat een mogelijke nieuwe rondweg door het buitengebied aan de oostkant van Zwolle, die in atelier 2 op tafel kwam, nauwelijks werd genoemd in de gesprekken. Ten slotte kwam in meerdere gesprekken de behoefte naar voren aan hofjeswoningen als oplossing voor eenzaamheid en sociale isolatie. Hofjes kunnen volgens inwoners bijdragen aan sociale cohesie en een gevoel van verbinding tussen bewoners, vooral bij ouderen, alleenstaanden en jongeren.

Samenvattend

Kortom, de gesprekken in de Reizende Woonkamers hebben een breed scala aan ideeën en zorgen opgeleverd over de toekomst van Zwolle. Wonen, groen en – in mindere mate – mobiliteit zijn de belangrijkste thema's voor de inwoners, met specifieke aandacht voor vergrijzing, gemeenschapszin en duurzaamheid. De uitkomsten van deze gesprekken vormen een belangrijke basis om tot een toekomstvisie te komen die breed gedragen wordt door de Zwollenaren.

4.4.6. Toekomstfestival

Zaterdag 12 oktober 2024, 10:00 – 16:00 uur
Genodigden: openbaar

Het Toekomstfestival was een feestelijke dag in het hart van de stad. Op een drukke zaterdag, met mooi weer, werd de aandacht getrokken door live muziek, een barista en de Reizende Woonkamer met kinderactiviteiten. De inhoudelijke opbrengst is verwerkt in het verslag van de Reizende Woonkamers. Ook hebben diverse bezoekers via iPads de digitale enquête ingevuld.

4.5. Werkateliers (2)

4.5.1. Werkatelier 3
Toekomstbeelden

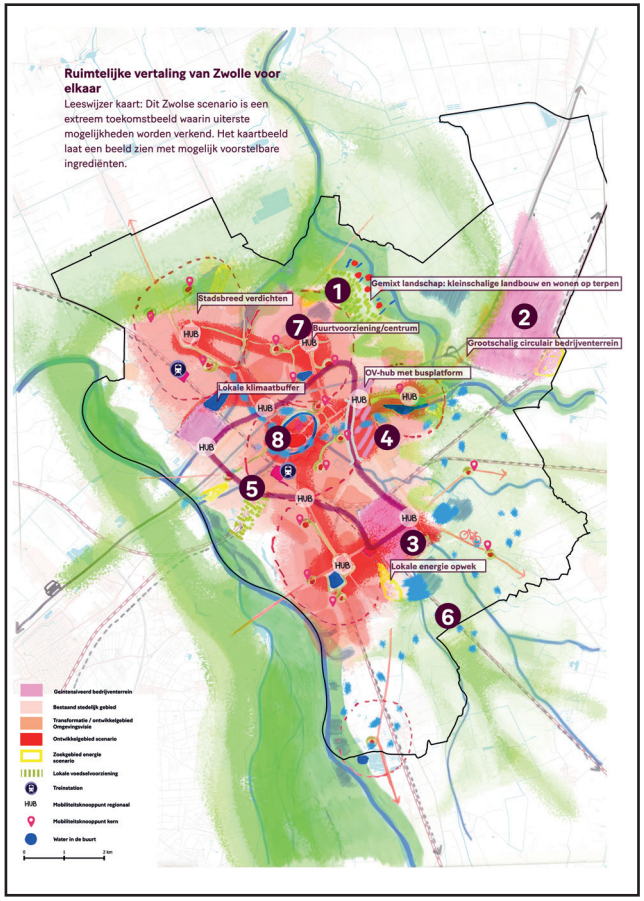
Woensdag 23 oktober 2024, 17:00 – 21:30 uur
Genodigden: stakeholders

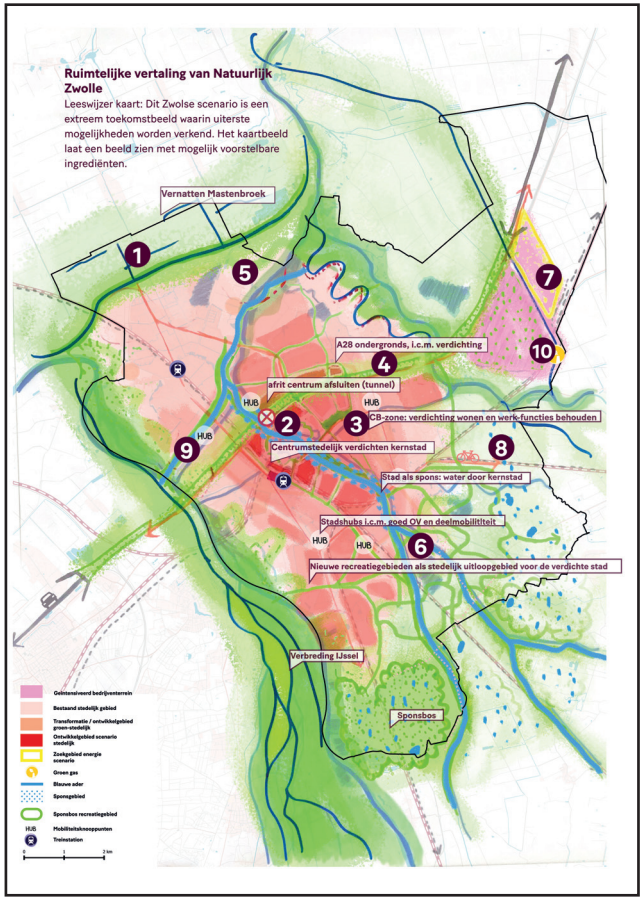
In de eerste twee werkateliers stonden de Nationale Toekomstscenario's van het PBL (Planbureau voor de Leefomgeving) centraal. Er is toen gekeken hoe deze Nationale scenario's een Zwols karakter kunnen krijgen. Tussen 16 september en12 oktober is de opbrengst van deze ateliers aan de Zwolse samenleving voorgelegd in een uitgebreide participatiecampagne. De opbrengsten van deze campagne vormden op hun beurt weer de basis voor het derde werkatelier op 23 oktober.

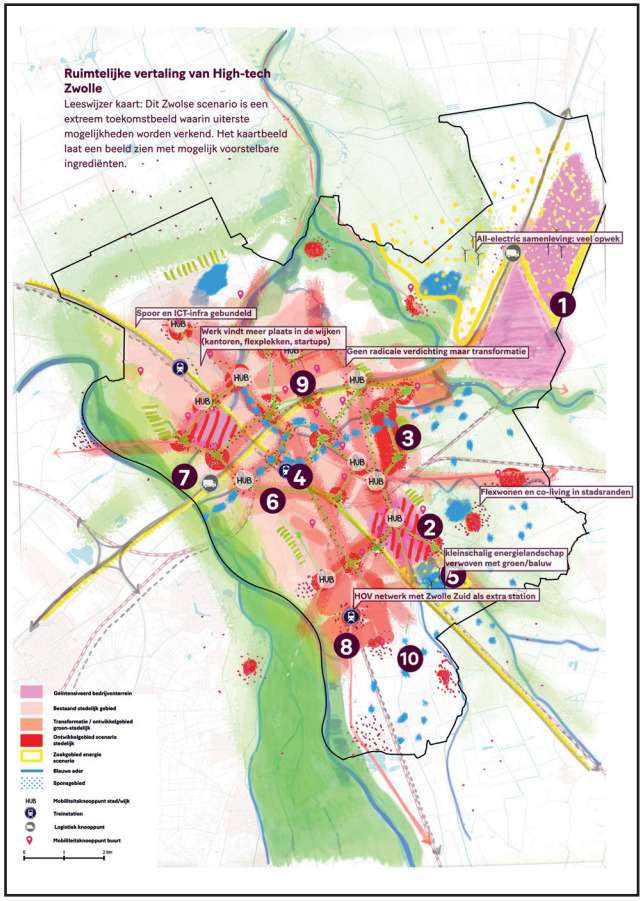
Hieronder is terug te lezen op welke manier het volgende atelier (en uiteindelijk het Ruimtelijk Toekomstperspectief) geïnspireerd is door de opbrengst van dit atelier.

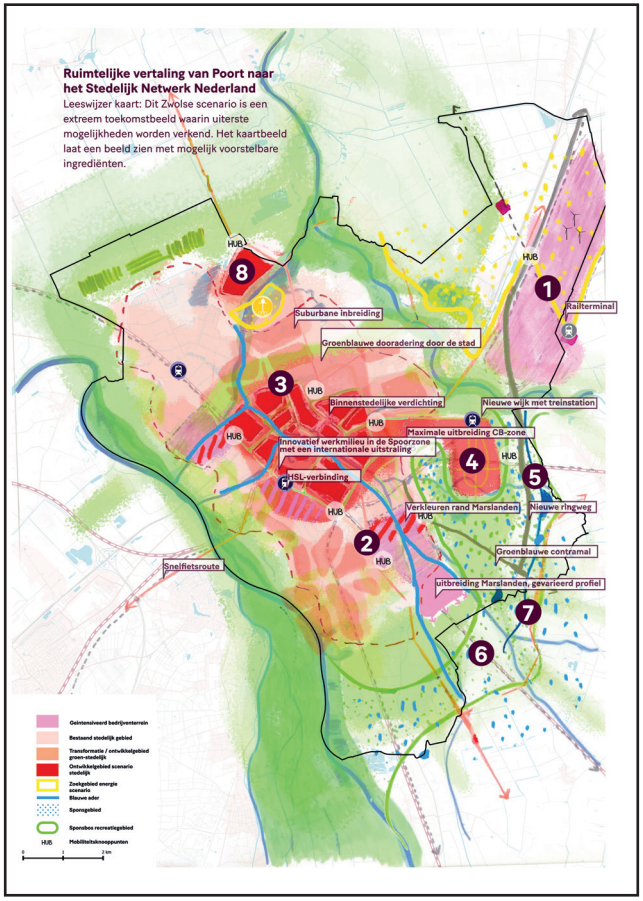
Opbrengst

Scenario regionaal geworteld
Er heerst in Zwolle een sterk gemeenschapsgevoel, waar saamhorigheid en samenwerking centraal staan. De inwoners voelen zich verbonden met hun lokale gemeenschap, mede door gezamenlijke initiatieven. Het PBL scenario 'regionaal geworteld' krijgt de naam 'Zwolle voor elkaar'.

Deze opbrengst was onder meer inspiratie voor de in het vierde atelier benoemde basiswaarde ‘Zwols noaberschap’ door sterke sociale weefsels.

Scenario Groen Land

In dit scenario staan de natuur en zorg voor de planeet centraal. Juist daarom is het aantrekkelijk om in Zwolle te wonen en te verblijven. De manier waarop de natuur werkt, de ‘natuurlijke systemen’, zijn leidend in dit scenario. Overtollig regenwater houden we langer vast door meer ruimte te geven aan groen, waterlopen en aan retentiegebieden waar we water opvangen. Het PBL scenario ‘Groen Land’ krijgt de naam ‘Natuurlijk Zwolle’.
Deze opbrengst was onder meer inspiratie voor de in het vierde atelier benoemde basiswaarde ‘Zwolle deltaspons door een robuust blauwgroen netwerk’.

Snelle wereld

Doordat thuiswerken de norm is, is in dit scenario iedereen vrij om te gaan wonen waar je wilt omdat je minder afhankelijk bent van locatie. In dit scenario kan Zwolle een magneet zijn voor mensen uit de randstad. Mensen wonen verspreid in zowel binnenstedelijke als landelijke woonlocaties, niet in een grote uitbreidingswijk. Het PBL scenario ‘Snelle Wereld’ krijgt de naam ‘High Tech Zwolle’.
Dit scenario heeft de discussie voor te maken keuzes in het ruimtelijk toekomstperspectief gevoed: zijn er grenzen aan de groei? Willen we een grote uitleg locatie? Of de groei meer spreiden? Het ruimtelijk

Toekomst perspectief speelt hierop in door te kiezen voor 'gebalanceerde groei' in bepaalde bandbreedtes, wendbaar en adaptief te zijn, in te breiden door wijkversterking en uit te breiden in de stadsranden.

Mondiaal ondernemend
In dit scenario groeit Zwolle maximaal en wordt het een belangrijke schakel in het Stedelijk Netwerk Nederland[2]. De stad breidt grootschalig uit op het gebied van wonen en werken. De A28 is een ruggengraat voor het vervoer. De vraag die in dit scenario bovenkomt is: Hoe kun je groeien terwijl je de stad ook leefbaar houdt? Kan een ondertunneling of overkapping van de A28 toenemende milieuhinder (geluid, luchtkwaliteit, etc.) voorkomen en ruimte bieden voor verdere verstedelijking en vergroening? Het PBL-scenario 'Mondiaal ondernemend' krijgt de naam 'Poort naar Stedelijk Netwerk Nederland'. Deze opbrengst was onder meer inspiratie voor de in het Ruimtelijk Toekomstperspectief benoemde 'gebalanceerde groei' met basiswaarden die ervoor zorgen dat Zwolle aantrekkelijk is en blijft om te wonen, werken, en recreëren en dat zowel het fysieke kapitaal als de menselijke maat behouden blijft. De ondertunneling/overkapping van de A28 is niet verder verkend vanwege onvoldoende noodzaak, haalbaarheid en uitvoerbaarheid.

2) Het Stedelijk Netwerk Nederland is een samenwerkingsverband van verschillende steden, waar onder Zwolle, in Nederland. Het netwerk richt zich op het verbeteren van infrastructuur, het creëren van goede leefomgevingen en het bevorderen van economische groei.

,4.5.2. Werkatelier 4
Basiswaarden Ons Zwolle van Overmorgen

woensdag 13 november 2024, 19:00 – 21:00 uur
afronding scenario's
Genodigden: stakeholders
Uit de scenariostudie komen een aantal basiswaarden en hoofdkeuzen bovendrijven. Zwolle is meer dan enkel de stad: buitengebied, dorpskernen en de stad zijn één systeem. Nieuwe ruimtelijke keuzes moeten uitgaan van deze samenhang. Om dat goed vorm te kunnen geven zijn een aantal basiswaarden belangrijk. Deze basiswaarden lichten op als rode draad uit de verschillende scenario's en zijn ook te herleiden uit de opbrengst van de gesprekken met stakeholders en de participatie die heeft plaatsgevonden:

- Het Zwolse groen/blauwe-raamwerk: in vrijwel elk scenario ligt de nadruk op de kwaliteit van groenblauwe landschappen in en om de stad. Er lijkt overeenstemming vanuit alle perspectieven dat het groenblauwe raamwerk de basis vormt voor ontwikkeling van gemeente Zwolle;
- Zwolle, gemeente met een sterke sociale basis: tijdens het opstellen van de scenario's en het voorleggen van verschillende thema's aan de Zwolse inwoners tijdens de participatiecampagne kwam sterk naar voren dat er veel waarde wordt gehecht aan gemeenschapszin. We noemen dat het Zwolse noaberschap.
- Nabijheid en bereikbaarheid: elk scenario kent een duurzaam mobiliteitssysteem gericht op bereikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen (denk aan de bouwmarkt, de groenteboer, het zwembad, het theater, het buurtcentrum, de werkplek). Tegelijkertijd zijn we ons er bewust van dat we in een auto-afhankelijke regio zitten. Bereikbaarheid voor alle doelgroepen is daarom belangrijk.

4.6. Werkatelier 5
Eerste uitwerking Ruimtelijk Toekomstperspectief

De opbrengst van de scenariostudie en de resultaten van de enquête waren input voor het opstellen van het Ruimtelijk Toekomstperspectief. Een eerste concept daarvan werd aan onze stakeholders voorgelegd (werkatelier 5). Met deze inbreng is het toekomstperspectief aangevuld en aangescherpt, waarna het in april klaar was voor participatie.

Woensdag 29 januari 2025, 18:15 – 21:30 uur
Genodigden: stakeholders

Concept toekomstperspectief

Basis voor het Ruimtelijk Toekomstperspectief
Ondanks dat er in de scenariostudie geen keuzes worden gemaakt, legt deze wel een aantal vragen bloot. Dit betreft vooral een verdere verstedelijking binnen of buiten de stad. Elk scenario zet in op een mate van verdichting van de bestaande stad. Vaak gecombineerd met verbeteringen in zowel het fysieke als het sociale domein. De scenario's die uitbreiding

voor wonen en/of economie voorstellen, koppelen hier condities aan zoals een sterk groen karakter of duurzame ontsluiting. Bijvoorbeeld via nieuwe stations en snelfietsroutes.
Er zijn ook redenen om naar (buiten de) stadsgrenzen te kijken. Grote transities, zoals de energietransitie en de (circulaire) duurzame economie, vragen veel ruimte. Met een hoog ambitieniveau voor deze transities is het niet altijd haalbaar om deze claims op de ruimte volledig binnen de bestaande stad te realiseren.
Ontwikkelingen aan de randen van de stad hebben mogelijk als voordeel dat meer leefruimte in de stad gevonden kan worden.
Het verzachten/slechten van de barrièrewerking van de A28 is niet verder verkend vanwege onvoldoende noodzaak, haalbaarheid en uitvoerbaarheid. Dat geldt ook voor Veenweidegebied Mastenbroek vanwege cultuurhistorische waarden, wateroverlast en bodemdalingsproblematiek. Tot slot is het idee voor een oostelijke randweg (N35–N340) niet verder verkend vanwege beperkte verkeerswinst, grote ruimtelijke en ecologische impact en ongunstige kosten-batenverhouding. Ten slotte: om de kwaliteit van groen en ruimte te behouden is er een grens aan de groei in de bestaande stad. Daarom moet goed gekeken worden naar de mate van verdichting die past bij gemeente Zwolle. Uiteindelijk maakt het college een integrale afweging waarin alle belangen tegen elkaar worden afgewogen.

4.7. Participatiecampagne fase 3

Het Ruimtelijk Toekomstperspectief is het fundament voor de nieuwe, aangevulde, Omgevingsvisie. Hierin geven we aan welke keuzes we willen maken op het gebied van water en klimaat, wonen, economie, mobiliteit en energie. Daarnaast bieden we een inspirerend toekomstbeeld van het Zwolle dat we in 2040 voor ogen hebben.
Op dinsdag 8 april heeft het college het RTP vrijgegeven voor participatie met Zwollenaren.

Tijdens de participatieperiode, die liep van 10 april tot 7 mei, zijn veel reacties opgehaald. Zoals in het plan van aanpak fase 3 is toegelicht zijn voor deze participatieperiode de volgende momenten georganiseerd:

- Een open college om Zwollenaren te informeren over het Ruimtelijk toekomstperspectief
- 14 Reizende woonkamers in verschillende (delen van) wijken van Zwolle, waaronder een speciale editie voor jongeren in café Het Vliegende Paard.
- 4 inloopavonden in Tolhuislanden, Berkum, Zwolle-Zuid en Wijthmen
- Een gastcollege op Deltion
- Een digitale enquête met vragen over de thema's uit het RTP, beschikbaar voor alle Zwollenaren

Aanvullend is nog een extra digitaal webinar georganiseerd om Zwollenaren te informeren over de inhoud en totstandkoming van het RTP.

4.7.1 Enquête

Om de keuzes in het RTP aan de inwoners van Zwolle voor te leggen is er een enquête opgesteld. Aan de hand van stellingen over de toekomst van Zwolle konden de inwoners aangeven wat hen wel en niet aansprak. Daarnaast konden de respondenten hun keuzes toelichten in de open invulvelden bij de vragen. De enquête staat in bijlage G.. Dit zijn de belangrijkste cijfers en inzichten uit de enquête:

- Het totaal aantal respondenten: 1040.
- De meeste reacties (procentueel berekend) komen uit de wijken: Berkum (264, dit is 10,7 % van de inwoners van Berkum), Marsweteringlanden (45, dit is 3,8 % van de inwoners), Vechtlanden (28, dit is 2,7% van de inwoners) en Ittersum (171, dit is 1,3 % van de inwoners van Ittersum).
- De wijken die daarna het hoogste aantal respondenten hebben zijn: Schelle (96 (0,7 % van de inwoners), Wipstrik (34, 0,5% van de inwoners) Assendorp (48, 0,4% van de inwoners) en Stadshagen (92, 0,3% van de inwoners).
- 71 respondenten hebben een postcode ingevuld die niet in Zwolle voor komt.
- Leeftijdsverdeling respondenten:
  - o <18 jaar: 15 (1,4%)
  - o 18 – 49 jaar: 444 (42,7%)
  - o 50 – 64 jaar: 376 (36,2%)
  - o 65+ jaar: 204 (19,6%)

In de enquête zat een ook een aantal mogelijkheden om een antwoord op een gesloten vraag toe te lichten. Op hoofdlijnen zijn de volgende onderwerpen het vaakst genoemd:

- Men vraagt zich vaak af waarom we als Zwolle willen groeien en waar het aantal woningen op gebaseerd is.
- Inwoners van met name Berkum, Vechtlanden en Ittersum vragen zich af waarom is gekozen voor de locaties Vechtpoort 1 en ten zuiden van Zwolle-Zuid.
- Ook wordt gevraagd om meer concreetheid over deze twee aangewezen locaties voor onder andere woningbouw.
- De basiswaarden worden vaak herkend. Toch zijn er ook inwoners die basiswaarden in twijfel trekken of deze niet ondersteunen.

4.7.2 Open college

In stadhuis

Genodigden: openbaar, op aanmelding

Op de avond van 16 april gaven de planologen van gemeente Zwolle meer uitleg over de totstandkoming en inhoud van het Ruimtelijk Toekomstperspectief als aanvulling op de huidige Omgevingsvisie. Ook was er gelegenheid om vragen te stellen. Zo'n 60 belangstellenden en belanghebbenden waren aanwezig in de Raadszaal. Veel mensen wilden meer weten over de achtergrond van het Ruimtelijk Toekomstperspectief. Anderen maakten van de gelegenheid gebruik om hun zorgen te uiten over de keuze voor nieuwe woonwijken in Zwolle Oost en Zwolle Zuid. Een brief over vestiging van voorkeursrecht was enkele dagen eerder op de deurmat van grondeigenaren beland. Tijdens het Open College werden ook hier vragen over gesteld. Met deelnemers die daar behoefte aan hadden zijn individuele afspraken gemaakt.
Het verslag van de avond is terug te lezen op de website www.zwolle.nl/omgevingsvisie.

4.7.3 Reizende woonkamers

Om het Ruimtelijk Toekomstperspectief breed onder de aandacht te brengen is, in navolging van de Reizende Woonkamers in het najaar van 2024, de Reizende Woonkamer Express in het leven geroepen. Met deze kleinere variant van de Reizende Woonkamers werden 11 locaties bezocht, verspreid over Zwolle. Inwoners konden in deze woonkamers ter plekke de digitale enquête invullen en desgewenst met een inhoudelijk betrokken deskundige in gesprek. Ook werden er flyers uitgedeeld aan het winkelend publiek. Wie niet direct tijd had kon zo aan de hand van de QR-code thuis alsnog de enquête invullen.
Voor de jongeren werd een speciale Reizende Woonkamer Express georganiseerd bij jongerencafé Het Vliegende Paard. Hier is een videoverslag van gemaakt dat terug is te zien op de instagrampagina van Blauwhaus: @blauwhaus038.

4.7.4 Gastcollege

Op 6 mei vonden gastcolleges plaats op Deltion. Zo'n 70 studenten dachten actief mee met de planoloog en de projectleider participatie. Zij vulden na afloop van het college de enquête in. De docent gaf achteraf hierover de volgende feedback:

"Op jullie presentatie kijk ik zeer tevreden terug. De presentatie zat goed in elkaar en sloot ook goed aan bij de belevingswereld van de studenten. Dit terwijl de meeste studenten niet uit Zwolle kwamen. Ik vond dat jullie in korte tijd duidelijk hebben weten te maken waar een stad als Zwolle de komende jaren tegenaan loopt en welke uitdagingen ze heeft. Dat studenten werden aangemoedigd daarover na te denken sluit heel goed aan bij de onderwerpen die ik ook bij burgerschap behandel.
Om toch nog af te sluiten met een klein verbeterpunt is dat we een volgende keer kunnen nadenken of het mogelijk is om er voor de studenten iets meer actieve onderdelen in te zetten. MBO-ers zijn vaak doeners, waardoor een groepsopdracht, een gesprek ervoor zorgt dat ze nog meer opsteken van zo een presentatie. Verder was het prettig dat jullie qua taalgebruik, voorbeelden en inhoud goed wisten aan te sluiten bij de belevingswereld van de student. Mochten jullie nog eens wat bij onze studenten op willen halen, aarzel niet me dat te vragen. Graag werk ik mee en daarnaast heb ik ons contact ook als erg plezierig ervaren."

4.7.5 Inloopavonden

Op dinsdag 22 april (Tolhuislanden), woensdag 23 april (Berkum), dinsdag 29 april (Zwolle Zuid) en woensdag 7 mei (Wijthmen) vonden inloopavonden plaats voor met name de inwoners uit de wijken in Zuid en Oost. Zij krijgen immers het meest direct te maken met de plannen voor nieuwe wijken onder Zwolle Zuid en in Vechtrand / Vechtpoort 1.
Op elke inloopavond stonden inhoudelijke collega's bij tafels met grote kaarten. Wethouder Gerdien Rots was bij alle avonden aanwezig

Dinsdag 22 april Tolhuislanden:

- Ongeveer 30 inwoners aanwezig
- Wethouders Rots en Spaans waren aanwezig
- Mensen kwamen vooral om meer informatie te krijgen
- Bezoekers ontvingen bij binnenkomst een flyer die voorzag in persoonlijk contact en de eerste informatiebehoefte.
- Het was in opzet een echt 'inloopbijeenkomst'. Er was geen plenair moment of presentatie
- Mensen konden langs verschillende tafels om informatie te krijgen over het complete Ruimtelijk Toekomstperspectief en de verschillende thema's: wonen, economie, energie, mobiliteit en water & klimaat

Woensdag 23 april Berkum:

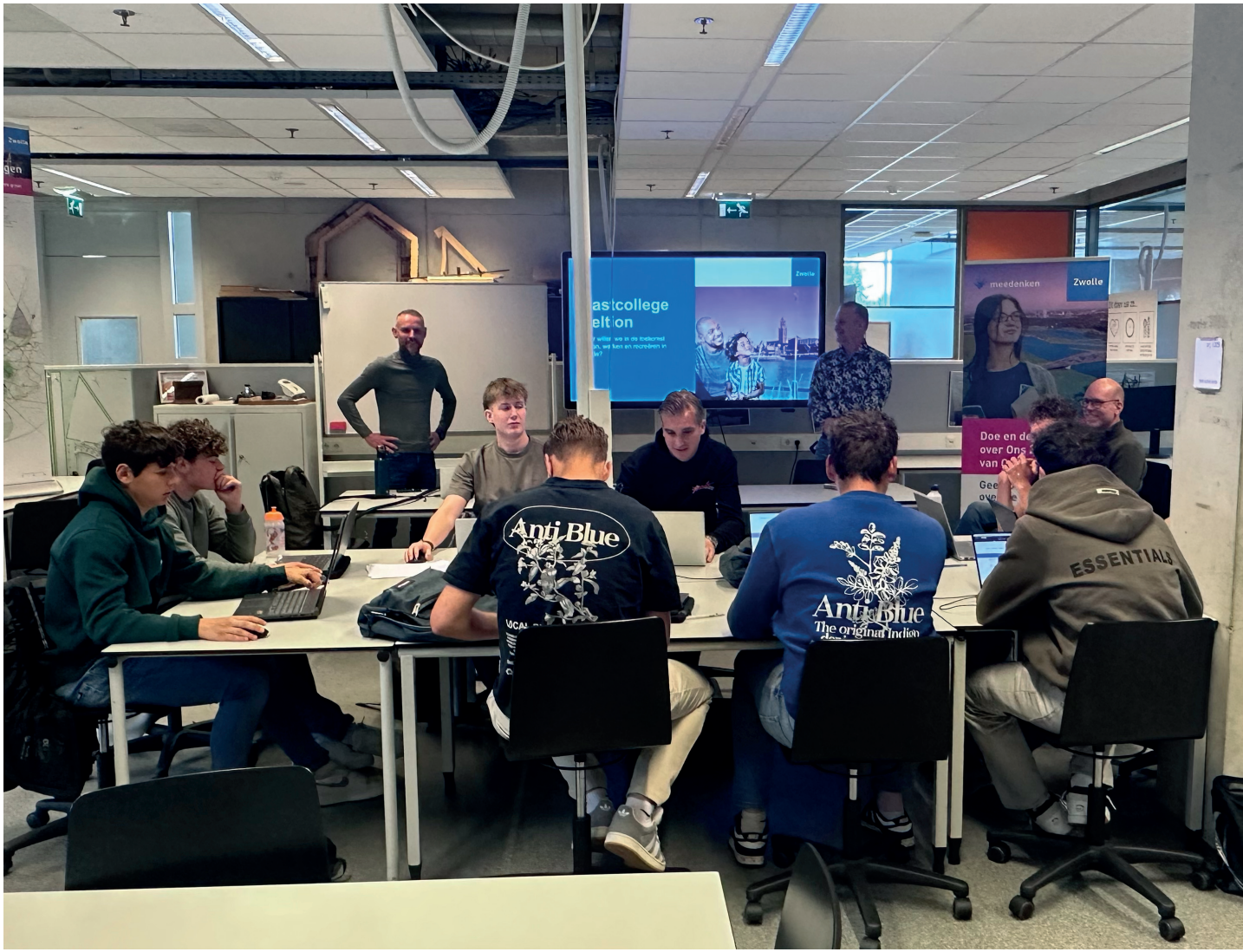
- Ongeveer 300 inwoners aanwezig
- Naast wethouder Rots was ook wethouders Guldemond en Spaans aanwezig
- Bij binnenkomst werden mensen welkom geheten en ze ontvingen een flyer met informatie over het RTP en de enquête
- De wijkraad deelde pamfletten over de participatie uit en hield een (onaangekondigde) presentatie. Wethouder Rots heeft hierna het woord genomen en uitleg gegeven over zowel de inhoud als het participatieproces
- Niet alle inwoners konden goed te woord worden gestaan in verband met de drukte die boven verwachting was
- Er was een aparte tafel ingericht waar mensen terecht konden met vragen over het voorkeursrecht
- Niet voor iedereen was duidelijk wie er namens de gemeente aanwezig waren
- Naar aanleiding van deze avond is de wijkraad door de wethouder uitgenodigd voor een gesprek om de samenwerking te optimaliseren.
- Naar aanleiding van deze avond zijn enkele wijzigingen doorgevoerd in de opzet van de nog komende inloopavonden. Zo hebben we een centrale presentatie toegevoegd en was elke medewerker van de gemeente door naamkaartjes duidelijk herkenbaar. En om in de brede informatie-behoefte te voorzien is een webinar toegevoegd.

Dinsdag 29 april Zwolle Zuid:

- Ongeveer 150 inwoners aanwezig
- Bij binnenkomst werden mensen welkom geheten, ontvingen een flyer met informatie over het RTP en de enquête en werd een plenair moment aangekondigd
- Centrale presentatie door de programmaleider en wethouder Rots
- Aanwezige ambtenaren hadden naamkaartjes en een ‘vaste tafel’ om informatie te geven en vragen te beantwoorden
- Er werden plenair veel vragen gesteld, zowel over inhoud als proces en meningen gedeeld
- Daarna konden mensen aan verschillende tafels verder worden geïnformeerd, vragen stellen en suggesties doen
- Er was een aparte tafel ingericht waar mensen terecht konden met vragen over het voorkeursrecht

Woensdag 7 mei Wijthmen:

- Ongeveer 60 inwoners aanwezig
- Centrale presentatie door de projectleider en wethouder Rots
- Er werd veel tijd genomen om vragen centraal te beantwoorden
- Daarna was er bij de verschillende thematafels gelegenheid voor gesprek met de aanwezige inhoudelijk deskundigen

4.7.6 Informatief webinar

Om te voorzien in de behoefte aan meer uitleg en achtergrondinformatie over het Ruimtelijk Toekomstperspectief organiseerden we een extra informatiemoment in de vorm van een webinar op dinsdagavond 6 mei van 19.30 tot 21.30 uur. Dit webinar was voor alle Zwollenaren toegankelijk.

Tijdens het webinar gaven we uitleg over:

- Hoe het Ruimtelijk Toekomstperspectief tot stand is gekomen;
- Welke keuzes er zijn gemaakt, bijvoorbeeld rond wonen, groen, klimaat en mobiliteit;
- Hoe het proces verdergaat richting de Aanvulling op de Omgevingsvisie 'Ons Zwolle van Overmorgen'.

Het webinar werd gevolgd door 105 personen. De vragen die zij in de chat stelden werden zoveel mogelijk tijdens het webinar behandeld en alle vragen met antwoorden werden na afloop op de website geplaatst.

4.7.7 Ingezonden brieven en reacties per mail

Het was ook mogelijk voor inwoners om een reactie te sturen naar omgevingsvisie@zwolle.nl. Hier is 48 keer gebruik van gemaakt. De briefschrijvers hebben op hoofdlijnen een uitgebreide reactie gekregen (zie bijlage H) en zijn uitgenodigd voor een open gesprek, op locaties in Zwolle Zuid en in Berkum, met de wethouder en inhoudelijk deskundigen.
Ook stakeholders zoals de provincie, het waterschap WDOD en de woningcorporaties stuurden een inhoudelijke reactie. Zowel het waterschap als de provincie vroegen om een duiding hoe het thema groenblauw doorwerkt in de sleutelgebieden voor wonen. Dit met de bedoeling dat de natuurlijke omstandigheden van water en bodem richting gevend voor de ontwikkelingen van gebieden met woningbouw. Afwentelen moet voorkomen worden.
De provincie had ook opmerkingen over o.a.:

- De bereikbaarheid van vitale voorzieningen voor de samenleving (ziekenhuis) bij mogelijke overstromingen in de toekomst.
- Waardering voor de keuze om een 'compacte stad' te ontwikkelen. Ook werd gezien dat uitbreiding ervan nodig is om te voorziening in een woonaanbod voor sommige doelgroepen;
- Het economisch profiel van Voorst. Het is van belang dit goed in het RTP naar voren te laten komen;
- Er is aandacht nodig voor verkeersstromen van de N764.

4.8. Formele participatiemomenten

Om te komen tot een aanvulling omgevingsvisie zijn ook twee formele participatiemomenten voorzien:

- Voor het opstellen van de omgevingseffectrapportage is een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. De NRD heeft in de periode van 20 september tot en met 1 november 2024 ter inzage gelegen Eenieder heeft hierdoor de gelegenheid gehad inspraak te leveren op de voorgestelde aanpak voor de Omgevingseffectrapportage. Er zijn geen zienswijzen ingediend.
- In het najaar van 2025 wordt de 'ontwerp aangevulde omgevingsvisie' ter inzage gelegd. Iedereen kan daar een zienswijze op indienen. De terinzagelegging wordt bekend gemaakt op mijn overheid.nl en via de sociale media van gemeente Zwolle.

Zwolle
Ons Zwolle van Overmorgen
Toekomstplannen 2040 - Zwolle kiest voor gebalanceerde groei
Zwolle
Zwolle

5. Conclusie en vervolgstappen

Het participatieproces voor de aanvulling van de omgevingsvisie 'Ons Zwolle van Overmorgen' laat zien dat brede betrokkenheid van inwoners en stakeholders mogelijk is, waarbij stevige organisatie en goede communicatie essentieel is.

Door middel van de Hanza!-aanpak zijn inwoners op verschillende manieren, in drie duidelijke fasen, betrokken bij de totstandkoming van het Ruimtelijk Toekomstperspectief. Het combineren van online en offline middelen, zoals de Reizende Woonkamer, digitale enquêtes, webinars, het open college en de inloopavonden, maakte het mogelijk om een diverse groep Zwollenaren te betrekken.

5.1 Verrijking met input van inwoners en stakeholders

Het Ruimtelijk Toekomstperspectief is daadwerkelijk verrijkt door de input van inwoners, stakeholders en maatschappelijke partners. Vooral thema's als betaalbaar wonen, behoud van groen en het belang van gemeenschapszin kwamen vaak terug in de gesprekken met inwoners en de digitale reacties. Deze thema's zijn vertaald in de Zwolse basiswaarden en in de keuzes die in het Ruimtelijk Toekomstperspectief zijn gemaakt op het gebied van woningbouw, groen, nabijheid van voorzieningen en aandacht voor ontmoeting.

5.2 Ingespeeld op behoefte aan extra informatie

Tegelijkertijd zijn er ook aandachtspunten. Met name onder de bewoners die direct nabij geplande ontwikkelingen wonen, was behoefte aan meer informatie. Deze feedback is aanleiding geweest om een extra online webinar te organiseren en een aantal gesprekken in te plannen met belangenverenigingen en inwoners die direct geraakt worden in hun belang.

5.3 Matige prestaties social media campagnes

Verder werkten niet alle ingezette communicatiemiddelen even goed, waardoor het bereik soms lager was dan waar van te voren op ingezet was. Dit geldt met name voor de social media campagnes van zowel participatiecampagne fase 2 (najaar 2024) als participatiecampagne fase 3 (voorjaar 2025). Op basis van 'lessons-learned' uit de eerste social media campagne, zijn we samen met de senior contentmanager vroegtijdig gestart met de voorbereidingen voor de tweede social media campagne. Toch had ook deze campagne niet de gewenste resultaten. We gaan evalueren wat hier beter kan. Te meer omdat we de social media campagnes als 'backbone' van onze participatie hebben ingezet. Het bereik onder onze inwoners is hierdoor minder groot geworden dan van tevoren verwacht.

5.4 Pilot Hanza!

Samenvattend kan worden geconcludeerd dat het proces als geheel zorgvuldig en waardevol is verlopen, maar dat tijdigheid, verwachtingsmanagement en zichtbaarheid van participatie-effecten aandachtspunten blijven voor toekomstige trajecten.
Het participatieproces is ook bijzonder waardevol geweest als pilot voor toepassing van het participatiebeleid Hanza! Per fase benoemen we hier de onderdelen uit Hanza! die goed verliepen en die aandacht vragen. In hoofdstuk 6 doen we verschillende aanbevelingen voor volgende participatieprocessen.

5.4.1 Fase 1

- Startgesprekken heel waardevol
- Veel wisseling in de wacht onder wijkmanagers, maakte de uitvoering in fase 2 en 3 lastig
- Betrekken gemeenteraad en vaststellen plan van aanpak geeft commitment
- Maak alvast een start met het participatiejournaal: opzet, inleiding en invulformat voor de bijeenkomsten

5.4.2 Fase 2

- Campagneplan was door de vakantieperiode pas laat gereed. Hierdoor moest de uitvoering snel worden opgepakt. Goede uitvoerende inzet, maar weinig strategische inzet van het in de arm genomen participatiebureau
- Team communicatie was niet aangehaakt op de participatiecampagne waardoor zij weinig eigenaarschap voelden bij de communicatievragen rondom de campagnemaand, dit geldt met name voor de social media campagne. Hierop hebben we geschakeld door inzet van een communicatieadviseur te vragen in fase 3. Hier was geen capaciteit op beschikbaar. Maar in de persoon van een sterke junior adviseur hebben we vanaf januari wel hele waardevolle communicatiekracht erbij gekregen
- Er is geen participatiejournaal opgeleverd na fase 2. De participatieopbrengsten stonden in de opgeleverde scenariostudie en in een nieuwsbrief voor inwoners. Het is voor de draagkracht van ruimtelijke keuzes belangrijk om de participatieopbrengsten – en hoe die zijn verwerkt - al gedurende het proces zichtbaar te maken.

5.4.3 Fase 3

- In afwijking van het Hanza! beleid voor fase 3 hebben we nog voorafgaand aan het bestuurlijk proces een extra participatieronde ingezet, waarin we het concept Ruimtelijk Toekomstperspectief hebben voorgelegd aan inwoners
- Je zou dit eigenlijk ook als vervolg op fase 2 kunnen zien, want dit was nog voorafgaand aan het bestuurlijk proces
- Zo'n tweede grote participatieronde vraagt veel van de programmateamleden, zeker in combinatie met het opleveren van het Ruimtelijk Toekomstperspectief.
- De werkdruk was wekenlang te hoog. In volgende processen moeten we streven naar betere spreiding van de werkzaamheden en voldoende, op tijd in te zetten en flexibele capaciteit.

6. Adviezen voor toekomstige participatieprocessen

Op basis van dit participatieproces doen wij graag de volgende aanbevelingen voor toekomstige participatieprocessen:

6.1. Start vroeg en zorg voor voldoende tijd en capaciteit voor participatie

Zorg dat inwoners ruim op tijd worden geïnformeerd over het proces, de impact op hun leefomgeving en hun rol daarin. Neem voor de daadwerkelijke participatieperiode een periode van tenminste 4 weken (buiten schoolvakanties), maar kies het liefst voor 6 weken. Probeer de communicatie rondom de start daarom grootschalig in te zetten, zodat een grote en diverse doelgroep wordt bereikt. De afdeling communicatie vroegtijdig en stevig aanhaken is hiervoor een must. Denk er ook aan om voldoende personele capaciteit tijdig en flexibel beschikbaar te stellen.

6.2 Stem het bestuurlijk proces en het participatieproces goed op elkaar af

Goed om bewust van te zijn: in de praktijk is het soms lastig om het participatieproces en het bestuurlijke proces goed op elkaar aan te laten sluiten. Participatie kan pas na besluitvorming starten en het is dan vaak de wens om direct te starten. Dit is tijd technisch niet ideaal voor ontwikkeling van een communicatiecampagne rond de participatie.

6.3. Zorg voor herhaalcontact en herkenbaarheid

Bouw het participatieproces op uit meerdere contactmomenten met dezelfde doelgroepen. Maak gebruik van een herkenbare campagnestijl en vaste formats zoals de Reizende Woonkamer.

6.4. Zoek de moeilijk bereikbare doelgroepen actief op

In onze aanpak hebben we – zowel in de voorbereiding als in de daadwerkelijke participatie - regelmatig contact gezocht met organisaties uit de bestaande netwerken in de stad (wijkverenigingen, onderwijsinstellingen, organisaties zoals Blauwhaus, etc) om jongeren, laaggeletterden en anderstaligen actief te betrekken. De inzet van Reizende Woonkamers in de verschillende buurten en wijken werkte goed voor deze doelgroepen. We spraken daardoor met diverse inwoners die we anders niet zouden bereiken. Ook de inzet van tolken in de wijken AA-landen en Holtenbroek was waardevol. Er werd veelvuldig gebruik van gemaakt.

6.5. Zorg voor integrale terugkoppeling

Laat altijd – en al gedurende het participatieproces - zien wat er met de inbreng van inwoners en stakeholders is gedaan en waar keuzes eventueel zijn aangepast of juist niet. Dit versterkt het vertrouwen in het proces.

6.6. Gebruik diverse communicatie-middelen en haak een communicatieadviseur aan

Het is belangrijk om naast de participatieadviseur ook een communicatieadviseur in het team op te nemen. Denk daarbij aan brede inzet van communicatiemiddelen, omdat de ervaring leert dat doelgroepen het beste kunnen worden bereikt door een mix van communicatiemiddelen. De ontwikkelingen op het gebied van participatiemiddelen (het is nog een vrij jonge 'tak van sport'!) en innovatie van communicatiemiddelen zijn kansen die benut moeten worden.

6.7. Maak gebruik van de specialistische kennis van partners

Betrek lokale experts (zoals participatiebureaus) en stakeholders vanaf het begin actief in de voorbereiding en uitvoering van participatie. Zij kennen de omgeving en de dynamiek.

6.8 Reflecteer op het proces

Evalueer na afloop met bewoners, betrokken ambtenaren, college en raad, wat goed ging en wat beter kon. Gebruik deze lessen actief voor het vervolg en voor andere projecten.

Tot slot
Door deze adviezen toe te passen, zorgen we voor toekomstbestendige, inclusieve en transparante participatie in een gemeente die zich ontwikkelt met en voor haar inwoners.

Bijlagen

A
Enquête onder stakeholders over participatie (tips en adviezen)

Nr	Response status	Was uw organisatie betrokken bij de totstandkoming van de huidige omgevingsvisie "Ons Zwolle van morgen"?	Hebt u adviezen voor de participatie van inwoners in het traject Aanvulling Omgevingsvisie?	Hebt u adviezen voor de participatie van inwoners in het traject Aanvulling Omgevingsvisie? Ja....	Hebt u adviezen over de communicatie met inwoners: hoe, waar en wanneer kunnen we inwoners het beste bereiken?	Hebt u adviezen over de communicatie met inwoners: hoe, waar en wanneer kunnen we inwoners het beste bereiken? Ja ...	Welke rol ziet u voor uw organisatie in het participatieproces Aanvulling Omgevingsvisie? Wilt u meekijken, meedoen of meedenken?	Wat is de naam van uw organisatie?	Hebt tot slot nog opmerkingen?
1	Compleet	Ja, actief meegedaan	Ja, namelijk ...	maak gebruik van zoveel mogelijk verschillende participatiemiddelen	Ja, namelijk ...	Doe het ook wijkgericht en probeer wijkverenigingen erbij te betrekken	Wij willen actief meedoen	Stichting Wijkgemeenschap Aa-landen	Probeer ook duidelijk te maken dat een Omgevingsvisie echt richtinggevend is. Vaak hoor ik: "het is maar een visie; als er plannen komen moeten we actie ondernemen". Het is heel goed dat de piketpaaltjes eerder worden geslagen, maar dat is leng niet tot iedereen doorgedrongen
2	Incompleet	Ja, actief meegedaan	Ja, namelijk ...	Geen open vragen, maar gericht sturend op keuzes in de stad. Geef richting.Geef professionals het woord / schrift. Inwoners als klankbord, geen bepalende rol. Geef dat ook duidelijk aan.	Ja, namelijk ...	Uiteraard online. Maar ook in wijken zelf. Of via de raadsvergaderingen.	Wij willen meedenken		
3	Incompleet	Ja, actief meegedaan	Ja, namelijk ...	Nodig mensen persoonlijk uit met een niet ambtelijke brief. Geen vooringenomen standpunten maar open en belangstellend de inwoners hun inbreng opnemen. In het participatiejournaal beschrijven wat ermee wordt gedaan.	Ja, namelijk ...	Zet alle communicatiemiddelen in. Sluit niets uit.	Wij willen aan de zijlijn meekijken	Platform	
4	Compleet	Ja, maar niet actief meegedaan	Ja, namelijk ...	Neem nadrukkelijk iets op over het bereiken van minder goed bereikbare doelgroepen vanwege taal, digitale vaardigheden, interesse, opleidingsniveau, etc. De gemiddelde Zwollenaar zal van zich laten horen. Digitaal of tijdens bijeenkomsten. Maar daarmee heb je slechts een deel van de inwoners bereikt.	Ja, namelijk ...	Vooral verschillende middelen. Digitale uitvraag, bijeenkomsten, maar ook het bezoeken van locaties waar inwoners samenkomen zoals wijk- en buurtcentra.	Wij willen aan de zijlijn meekijken	Travers Welzijn	
5	Incompleet	Ja, maar niet actief meegedaan	Nee		Nee		Wij willen actief meedoen		
6	Compleet	Nee	Ja, namelijk ...	wees duidelijk waarover ze mee kunnen praten en hoe ver hun invloed dan reikt. zoek een combinatie tussen digitale en fysieke mogelijkheden. benader de jongere generaties via social media campagne.	Ja, namelijk ...	maandelijkse nieuwsbrief, pagina op de website inrichten, meld het ook als je niets te melden hebt	Wij willen actief meedoen	Gemeente Dalfsen	We hebben graag weer eens contact over het proces, vooral aangezien wij buurgemeente zijn die grenst aan Zwolle
7	Incompleet	Nee	Nee		Ja, namelijk ...	Aansluiten bij diverse relevante wijkverenigingen, bijeenkomsten organiseren	Wij willen actief meedoen		
8	Incompleet	Nee	Nee		Nee		Wij willen meedenken		
9	Incompleet	Nee	Nee		Nee		Wij willen actief meedoen		
10	Compleet	Weet ik niet	Ja, namelijk ...	2 opeenvolgende Bijeenkomsten organiseren voor alle bestuursleden van bestaande wijk- en buurtverenigingen. Deze bijeenkomsten krijgen een voorstel Zwolle tot 2050 te zien die in de komende maanden wordt samengesteld.Daarna eenmalige bijeenkomsten organiseren in verschillende delen van de stad voor alle bewoners.	Ja, namelijk ...	Via stadskranten en andere media aankondiging doen waar men digitaal het plan kan lezen.Daarna op vele media aankondigen dat er info annex inspreekavonden zijn in verschillende buurtcentra.	Wij willen meedenken	Vereniging Vrienden van assendorp	Geen uitgebreide stukken sturen maar bv een plattegrond van Zwolle met daarnaast verklarende tekst wat betreft de verandering in komende 16 jaar. Veranderingen zoals bv: nieuwe rondwegen, overkapping van een weg, hubs voor wijkparkeren, waar hoogbouw en waar laagbouw, waar industrieterreinen, welke verandering rond waterberging, hoe groen al dan niet integreren in wijken en/of daarbuiten.
11	Compleet	Weet ik niet	Nee		Nee		Wij willen aan de zijlijn meekijken	ProRail	Ik laat deze ook nog door een collega invullen
12	Compleet	Nee	Nee		Nee		Wij willen aan de zijlijn meekijken	Speeltuinvereniging Het Noorden	
13	Compleet	Nee	Ja, namelijk ...	Belangenorganisaties uitnodigen.	Ja, namelijk ...	Via plaatselijk huis- aan huisbladen, Internet, doelgroepen uitnodigen.	Wij willen actief meedoen	Veiligverkeer Nederland (VVN)	
14	Compleet	Weet ik niet	Nee		Nee		Weet ik niet	-	-
15	Compleet	Ja, maar niet actief meegedaan	Nee		Nee		Wij willen aan de zijlijn meekijken	gemeente Raalte	We blijven graag op de hoogte. Veel succes met het proces en dank voor de mogelijkheid om inbreng te leveren.
16	Compleet	Nee	Nee		Nee		Wij willen aan de zijlijn meekijken	LTO Noord	
17	Compleet	Ja, actief meegedaan	Ja, namelijk ...	zorg ervoor dat de bijeenkomsten in toegankelijke locaties gehouden worden, zodat de fysieke toegankelijkheid gegarandeerd kan wordenVoor mensen met een visuele beperking is het bruikbaar dat als er afbeeldingen worden gebruikt in bv presentaties, flapover dat er een beschrijving wordt gemaakt van wat je op het beeld of plaatje ziet. Niet iedereen heeft internet of digitale mogelijkheden dus wij adviseren dat mensen ook op andere wijze geïnformeerd worden, bv in het wijkcentrum, bij de huisarts, apotheek, bibliotheek op algemene plekken.	Ja, namelijk ...	zie hierboven. Om slechthorende mensen te kunnen bereiken is het belangrijk om filmpjes te voorzien van audiodescriptie of een (schrijf)tolk.	Wij willen actief meedoen	Toegankelijk Zwolle	
18	Compleet	Ja, actief meegedaan	Nee		Ja, namelijk ...	de bewoners van Westenholte via ons online dorpsplein (Stinskracht.nl), het wijkblad (de Stins) en via live bijeenkomsten in het wijkcentrum Het Anker.	Wij willen aan de zijlijn meekijken	Wijkvereniging WVF	

B
Poll onder inwoners over participatie (tips en adviezen)

OMGEVINGSVISIE

Polls social media

Resultaten totaal polls

Voor de omgevingsvisie-campagne zijn er vier verschillende polls gemaakt, zodat Instagram deze kan rouleren onder de doelgroep en zo de beste resultaten kan behalen. Op basis van het online gedrag van de doelgroep, laat Instagram de poll en vraag zien die het beste bij de persoon past om zo de meeste resultaten te krijgen. De campagne heeft van 23 mei t/m 27 mei gelopen met een mediabudget van € 300,-.

- In totaal is er 954 keer gestemd op de polls. Het antwoord ‘online meedenken’ en ‘ja zeker, ik doe mee!’ hadden de meeste stemmen.

- We hebben in totaal 102.162 weergaven behaald met de polls, waarvan 47.775 uniek bereik. Dit zorgt voor een frequentie van 2,14. Dit houdt in dat de mensen gemiddeld twee polls van de vier hebben gezien in vijf dagen tijd.

- Er is in totaal 192 keer geklikt vanuit de poll naar de pagina https://www.zwolle.nl/omgevingsvisie. Dat zorgt voor een CTR (click through rate) van 0,19%. Dat is lager dan het gemiddelde van de gemeente, maar dat is niet zo heel gek want je vraagt mensen om de poll in te vullen en niet door te klikken naar de website. De poll invullen was het doel van de campagne en dat is goed geluk binnen deze korte looptijd.

- Dit laat zien dat mensen wel degelijk geïnteresseerd zijn om mee te denken voor de omgevingsvisie. Het liefst doen ze dit online dan fysiek via bijeenkomsten.

Poll 1 resultaten

Bereik	Kosten per resultaat	Besteed bedrag
24.287	€ 3,71	€ 90,17
--	--	--

Bereik	Peilingreacties
24.341	249

Poll 2

Bereik	Kosten per resultaat	Besteed bedrag
2.961	€ 2,54	€ 7,51
--	--	--

Bereik	Peilingreacties
2.969	48

Poll 3

Bereik	Kosten per resultaat	Besteed bedrag
5.435	€ 2,69	€ 14,60
--	--	--

Bereik	Peilingreacties
5.444	67

Poll 4

Bereik	Kosten per resultaat	Besteed bedrag
35.324	€ 4,51	€ 159,45
--	--	--

Bereik	Peilingreacties
35.389	593

C
Campagneplan voor participatiefase 2

bericht

Zwolle

Campagneplan

Ons Zwolle van Overmorgen

Campagneplan Ons Zwolle van overmorgen
Gemeente Zwolle

29 augustus 2024

Inhoud

1. Inleiding....2
2. Campagnedoelen....4
3. Campagneboodschap....5
4. De campagne....6
5. Doelgroepen....8
6. Planning....10
Bijlage 1 – uitwerking reizende woonkamer....11
Bijlage 2 – uitwerking festival....12
Bijlage 3 – uitwerking communicatiemiddelen....14

1. Inleiding

1.1. De aanvulling op de Omgevingsvisie

De aanleiding voor dit programma is de bestaande omgevingsvisie "Ons Zwolle van morgen", die net als elke gemeente een uitgebreide visie voor stad en buitengebied bevat. Deze visie vormt de basis voor gebiedsontwikkeling en bestaat uit een voorstel hoe de gemeente er uit zou moeten zien in 2030. Echter moet er nu gekeken worden naar de sprong van 2030 naar 2040, met een kleine doorkijk op 2050, en is er behoefte om de bestaande visie aan te vullen.

Dat is belangrijk omdat de gemeente Zwolle mee moet kunnen groeien op het gebied van: Woningbouw, Economie, Mobiliteit, Energie, Water en Klimaat. Dit zijn dan ook de bouwstenen die centraal staan in de aanvulling van de omgevingsvisie. Hiernaast zijn er tussen de gemeente Zwolle en het Rijk afspraken gemaakt over de bijdrage van Zwolle aan de woningbehoefte in Nederland, maar wil Zwolle ook bijdragen aan de water en klimaat opgaven van deze tijd. Een essentiële vraag die in dit programma beantwoord moet worden, is:

Hoe kan Zwolle deze groei faciliteren, gezien de ligging in een rivierdelta en de daarmee samenhangende uitdagingen op het gebied van klimaat, water en droogte?

Daarnaast gaat het programma niet alleen over praktische opgaven, maar ook over een identiteitsvraagstuk. Dit leidt tot twee belangrijke vragen binnen het programma:

1. Wat voor gemeente willen we zijn?
2. Wat moet er gebeuren gezien de opgaven waar we voor staan?

1.2. Uitkomst van het programma

De aanvulling op de omgevingsvisie resulteert in een kaartbeeld met een ruimtelijk ontwikkelperspectief en bijbehorende toelichting. Dit kaartbeeld is niet alleen gebaseerd op de voorstelbare toekomstbeelden (scenario's) maar ook op de bestaande omgevingsvisie. Het doel is om een geïntegreerde visie te creëren met de huidige omgevingsvisie "Ons Zwolle van morgen" als basis, aangevuld met de uitkomsten van het programma "Ons Zwolle van overmorgen"

1.3. Inwonerparticipatie

Een essentieel onderdeel van dit programma is de participatie van de inwoners van Zwolle. We werken daarbij vanuit de HANZA methode en zijn proefproject om deze methode toe te passen. Inwoners worden nadrukkelijk uitgenodigd om mee te denken en input te leveren op basis van verschillende scenario's. Deze scenario's, die sterk van elkaar verschillen, vormen de basis voor discussie en feedback. Het doel is om te achterhalen wat inwoners wel en niet willen, waarbij hun input in het traject wordt meegenomen en verwerkt tot één richtinggevend toekomstperspectief voor Zwolle met bijbehorend ontwikkelpad.

Binnen het participatieproces is het belangrijk om duidelijk te maken over welke onderwerpen inwoners wel en niet kunnen meepraten. Omdat dit traject een aanvulling betreft op de al bestaande omgevingsvisie zullen vooraf kaders worden gesteld om de discussie te sturen. Hoewel

er thema's zijn waarover niet geparticipeerd kan worden, zal er voldoende ruimte zijn voor een breed scala aan onderwerpen waarover wel input gegeven kan worden.

Deze campagne speelt een belangrijke rol in het verzamelen van input, zoals we bespreken in de volgende hoofdstukken. Na de campagne blijft er echter ook de mogelijkheid voor doorlopende participatie, bijvoorbeeld via online platforms. Advies is ook om dit te blijven doen, na het maken van deze visie is het traject namelijk niet klaar. De inwoner die enthousiast is geworden wil je graag behouden. Naar mate het traject verder zal verlopen, worden de opgaven concreter en kunnen inwoners steeds meer betrokken raken.

De campagne voor de aanvulling op de omgevingsvisie van Zwolle heeft verschillende doelen die opeenvolgend functioneren: **informeren, enthousiasmeren, meningen ophalen en het bevorderen (of voeren van) van dialoog.** Niet elke inwoner zal even ver komen in deze stappen, maar elk niveau van betrokkenheid draagt bij aan het succes van de campagne. Daarnaast streeft de campagne naar een hoger algemeen belang, namelijk het **opbouwen van vertrouwen in en de benaderbaarheid van de gemeente.**

Interne campagne omgevingsvisie

Het communiceren over het participatieproces start in de eerste week van september. Het daadwerkelijke participatieproces voor ons Zwolle van overmorgen op maandag 16 september. Dan staat Zwolle twee tot vier weken lang in het teken van participatie voor ons Zwolle van overmorgen.

De aandacht die met het participatietraject en de daarbij horende campagne wordt gegenereerd kunnen we gebruiken als vliegwiel voor een interne campagne: de uitvoeringsagenda omgevingsvisie. Doel van deze communicatiecampagne is om de omgevingsvisie te laten leven voor alle medewerkers van gemeente Zwolle én voor geïnteresseerde Zwollenaren. Deze strategie is onderdeel van de uitvoeringsagenda voor de omgevingsvisie. Deze communicatiestrategie biedt diverse tools om de doelgroepen te activeren. Dat doen we tijdens de participatieweken van ons Zwolle van overmorgen, maar dan alleen voor de interne doelgroepen. De externe doelgroepen zijn immers volop aan het participeren.

We zoeken gedurende de twee communicatiecampagnes goed de samenwerking op en stemmen goed af, zodat verschillende boodschappen niet bijten met elkaar. Daarnaast maken we gebruik van elkaars netwerk om interne en externe communicatieboodschappen te verspreiden.

2. Campagnedoelen

Doel 1: Informeren over Inhoud en Proces
Een eerste stap in de campagne is het informeren van inwoners over zowel de inhoud als het proces van de aanvulling van de omgevingsvisie. We streven ernaar dat inwoners begrijpen wat er van hen gevraagd wordt en hoe hun input gebruikt zal worden. Duidelijkheid over de specifieke vragen en thema's waarover zij kunnen meedenken, is daarbij cruciaal. Het is belangrijk dat inwoners goed geïnformeerd zijn over de onderwerpen die hen aangaan, zodat zij met vertrouwen kunnen deelnemen aan het proces.

Doel 2: Enthousiasmeren en Trots opwekken
Na het informeren, is het doel om enthousiasme en trots op te wekken bij de inwoners van Zwolle. We willen dat inwoners zich betrokken en trots voelen op hun gemeente en de rol die zij kunnen spelen in de toekomstige ontwikkeling ervan. Door het creëren van een positieve en inspirerende boodschap hopen we inwoners te motiveren om actief deel te nemen en hun visie te delen. Het besef dat hun bijdragen echt een verschil kunnen maken, moet hen aansporen om mee te doen, en dat niet alleen eenmalig voor dit programma maar ook in de toekomst.

Doel 3: Ruimte om ideeën, adviezen, wensen en zorgen in te brengen.
Eenmaal enthousiast en betrokken, worden de inwoners gestimuleerd om hun ideeën, adviezen, wensen en zorgen actief met ons te delen. Belangrijk daarbij is dat inwoners weten en ervaren dat hun inbreng ertoe doet.

Doel 4: Dialoog en Wederkerigheid
De vierde stap in onze campagne richt zich op het bevorderen van dialoog en het creëren van wederzijds begrip onder de inwoners van Zwolle. Het is essentieel dat inwoners zich bewust worden van hun rol in de complexe besluitvormingsprocessen die onze stad en buitengebied beïnvloeden, waardoor zij een gevoel van invloed ervaren. Door middel van open dialogen kunnen beide kanten van een afweging belicht worden, wat inwoners uitdaagt om verantwoordelijkheid te nemen voor de keuzes die zij maken.

Dialogen spelen een cruciale rol bij het verhelderen van verschillende voorkeuren binnen onze gemeenschap, maar kunnen ook leiden tot wederzijds begrip. Dit voorkomt eenzijdige communicatie en draagt bij aan het verzamelen van constructieve feedback door middel van interactieve betrokkenheid. Door actief deel te nemen aan deze dialogen kunnen inwoners hun stem laten horen en bijdragen aan een inclusieve besluitvorming die recht doet aan diverse perspectieven binnen Zwolle.

Overkoepelend: Vertrouwen en Benaderbaarheid
Naast de directe doelen, streven we naar het opbouwen van vertrouwen in en de benaderbaarheid van de gemeente als geheel. We willen laten zien dat de gemeente openstaat voor input van inwoners en dat hun bijdragen serieus worden genomen. Het proces moet transparant en begrijpelijk zijn, zodat inwoners begrijpen waarom bepaalde keuzes gemaakt worden en hoe zij hierbij betrokken kunnen zijn. Door een gezicht te geven aan de mensen die werken aan de omgevingsvisie en door actief gesprekken aan te gaan, hopen we een band en begrip te creëren tussen de gemeente en de inwoners. Dit draagt bij aan het vertrouwen in de gemeente en laat zien dat we samen werken aan een betere toekomst voor Zwolle.

3. Campagneboodschap

De campagneboodschap is een centrale zin die alles moet samenvatten en invulling moet geven aan wat we inwoners mee willen geven. Daar is de volgende campagneboodschap uitgekomen:

''Doe, denk en droom mee over ons Zwolle van (over)morgen!
Deel jouw ideeën en help ons keuzes te maken
voor een duurzame en leefbare toekomst.
Want samen maken we Zwolle!''

De boodschap wordt krachtig ondersteund door beelden van Zwollenaren met een blik in de toekomst. Ze kijken dromend en denkend voor zich uit. Op de achtergrond staat een herkenbaar 'landschap' van Zwolle.
Dit zijn de conceptbeelden, waarbij o.a. nog gekeken wordt naar de inzet van zowel man, vrouw, student als kind:

4. De campagne

De campagne bestaat uit vier onderdelen. Namelijk 1) De basiscampagne, 2) Open Stad 3) de reizende campagne en 4) een festival als afsluiter. Alle vier hebben ze hun eigen doel. Op deze manier denken we de doelgroepen het beste te bereiken, de gestelde doelen te dienen én maken we tevens gebruik van bestaande kanalen en middelen van de gemeente Zwolle. Met name in de basiscampagne maken we gebruik van wat er al is. Dit deel zal een meer doorlopend karakter hebben en de overige twee kortdurend en intensief.

4.1. Basiscampagne

In de basiscampagne maken we gebruik van zoveel mogelijk bestaande kanalen. Na de campagne kunnen deze kanalen namelijk nog steeds ingezet worden en kan de campagne overgaan in een doorlopende communicatie met de inwoners van Zwolle. Dit is de basis waarop we gaan werken. Dit deel van de campagne gaat als eerste van start in de tweede week van september. In dit onderdeel van de campagne is het doel dat we gaan informeren en zo veel mogelijk inwoners enthousiasmeren. Deze mensen willen we namelijk zo veel mogelijk gaan ontmoeten bij de overige campagne activiteiten in deel 2 en 3. De volgende activiteiten vinden plaats in de basiscampagne:

- Interview met de wethouder en plaatsing in lokale media en op de website
- Meerdere artikelen en posts op de verschillende gemeentekanalen zoals LinkedIn/Facebook/Instagram
- Posters in de stad en de wijken
- Gemeentelijke website www.zwolle.nl/omgevingsvisie en het OpenStad platform onsovermorgen.zwolle.nl.

4.2. Open Stad

Het platform Open Stad wordt al gebruikt door de gemeente Zwolle. Ook in deze campagne gaan we er gebruik van maken via onsovermorgen.zwolle.nl. We willen dat op inwoners op deze manier feedback kunnen geven zonder dat ze fysiek aanwezig hoeven te zijn bij een van de activiteiten. De inwoners gaan op de thema's die als bouwstenen zijn benoemd online feedback geven. We richten het platform zo in dat er wederkerigheid ontstaat. Je kunt niet alles even belangrijk vinden want dat past simpelweg niet in de fysieke ruimte. Inwoners mogen hun ideale 'sleutelcombinatie' gaan maken. Als ze bijvoorbeeld wonen als hoogste scoren, vallen er op andere thema's de hoogste scores weg. Dat zijn de consequenties van jouw keuze. Daar mogen ze mee spelen tot ze hun ideale combinatie hebben gevonden. Die slaan ze op. Aan het eind van de campagne kunnen wij dan uitlezen welke combinatie van de thema's het hoogste scoort bij de inwoners. We hopen met dit online onderdeel veel input op te halen en zo de kwantitatieve data op orde te krijgen.

4.3. Reizende campagne

Concept: Reizende Openlucht Woonkamer "ook morgen voel jij je thuis in Zwolle"
De reizende retro woonkamer is ontworpen als een gastvrije en herkenbare ontmoetingsplek waar

inwoners van Zwolle zich thuis voelen. Door een nostalgische, huiselijke sfeer te creëren, nodigen we mensen uit om open en ontspannen in gesprek te gaan over de toekomst van hun stad en buitengebied. De woonkamer biedt een combinatie van informatieve en interactieve elementen, en kan eenvoudig worden aangepast aan de specifieke doelgroep en locatie. Elke woonkamer is aangepast aan de specifieke doelgroep van de wijk waarin deze staat, maar er is een overkoepelende en herkenbare basis die overal terugkomt. De woonkamer reist door heel Zwolle en zal diverse wijken en het buitengebied bezoeken, namelijk: Aa-landen, Holtenbroek, Stadshagen, Berkum, Centrum, Zwolle-Zuid en Windesheim.

De werkvormen en manieren van feedback uitvragen bij inwoners draaien om kwaliteit. Het hoofddoel is niet grote aantallen, maar juist het gesprek en de nuance. Wat is jouw Zwolle van de toekomst? Dat willen we weten.

Concept: Straatgesprekken
Naast de reizende woonkamers, zetten we straatinterviewers in om in Zwolle en het buitengebied meningen op te halen. Met iPads waarop het OpenStad platform staat, benaderen we Zwollenaren. Dat doen we op plekken waar de specifieke doelgroepen die we eerder in dit plan hebben benoemd samenkomen en waar geen reizende woonkamer naartoe gaat. Zo gaan we o.a. naar de campus van Windesheim, een extra locatie in het buitengebied en een voetbalvereniging.

Benodigde communicatiemiddelen voor reizende campagne:
- 3 Roll-up banieren
- Flyers A5 formaat
- Posters A3 formaat
- iPads voor de straatgesprekken

4.4. Toekomstfestival 2040

Concept: festival over de toekomst van ons Zwolle, want samen maken we Zwolle!
Het festival is de afsluiter van de campagne. De plek waar alles samenkomt. Het wordt een vrolijk en toegankelijk festival waar we de toekomst van Zwolle vieren. Het festival zal worden opgezet als een evenement waar we een laatste woonkamer organiseren en waar mensen met elkaar in gesprek kunnen gaan. Maar bovenal willen we mensen zich trots laten voelen dat ze in Zwolle wonen en werken. Het Grote Kerkplein wordt omgevormd tot een dynamische plek met activiteiten, eten, entertainment en interactieve sessies waar inwoners hun feedback kunnen geven.

Benodigde communicatiemiddelen:
- 3 Roll-up banieren
- Flyers A5 formaat
- Posters A3 formaat
- Koffiebekers to go, met slogan

5. Doelgroepen

Het hoofddoel is om zoveel mogelijk Zwollenaren te bereiken. Waar de van nature betrokken Zwollenaar sowieso bereikt en geactiveerd zal worden door de diverse middelen die we 'standaard' inzetten in de campagne (krant, social media, posters langs de weg, etc), zijn sommige groepen lastiger te bereiken. Zij vereisen speciale aandacht. Om ervoor te zorgen dat ook hun perspectieven en behoeften worden meegenomen richt de campagne zich dan ook vooral op deze groepen.

5.1. Doelgroepomschrijving

Verhuizers
Een belangrijke doelgroep bestaat uit mensen die momenteel bezig zijn met het zoeken naar woningen of naar Zwolle willen verhuizen. Dit zijn doorstromers, mensen die binnen Zwolle verhuizen en voor wie wonen en woningen een belangrijk thema zijn. Daarnaast vallen nieuwkomers onder deze groep, die recentelijk naar Zwolle zijn verhuisd. Het is van belang om deze mensen te bereiken omdat hun ervaringen en behoeften direct van invloed zijn op de stedelijke ontwikkeling en de woningmarkt.

Met welke middelen wordt deze groep bereikt?
- Begeleide kinderactiviteit op het festival, zodat ouders rustig kunnen praten of het spel kunnen spelen
- Snelle participatie-opties voor drukke levens: Open Stad online, korte vragenlijst in huiskamers, korte vragenlijst op festival
- Flyers en posters op makelaarskantoren en op stadhuis balie
- Social Media, gerichte targeting

Toekomstige gebruikers van de omgeving
De campagne richt zich ook op toekomstige gebruikers van de omgeving, namelijk jongeren tussen 10 en 18 jaar die middelbaar onderwijs volgen, evenals jongvolwassenen van 18 tot 25 jaar die momenteel mbo, hbo of wo onderwijs volgen. Het is van groot belang om hun perspectieven en behoeften te begrijpen, aangezien zij de toekomst van de stad vormen.

Met welke middelen wordt deze groep bereikt?
- Jongeren worden specifiek benaderd met een meet-up in samenwerking met de Jongerenraad en Blauwhaus
- Interactieve manier van input verzamelen tijdens meet-up
- Snelle participatie-opties: straatgesprekken op Campus Windesheim met Ipads om direct antwoorden te verwerken
- Social Media, gerichte targeting

De Blauwvinger
Deze doelgroep bestaat uit nuchtere en gastvrije mensen die vaak een diepgewortelde trots op Zwolle hebben. Zij zijn de harde werkers die onze gemeente draaiende houden. Met een gezonde dosis humor en nuchterheid staan zij midden in het Zwolse leven. Deze groep vertegenwoordigt het kloppende hart van Zwolle, en hun inzet en enthousiasme is van onschatbare waarde voor de toekomst.

Met welke middelen deze groep bereikt?

- Woonkamers op diverse locaties in Zwolle ('de gemeente komt naar je toe'). Hiermee zoeken we de blauwvingers op in hun eigen omgeving
- Informele setting, functie van ontmoetingsplek door inrichting woonkamer, dat trekt nieuwsgierige mensen die willen weten wat er gebeurt in hun wijk
- Festival als lokaal evenement trekt de trotse Zwollenaren
- Webinar voor de Zwollenaar die het naadje van de kous wil weten
- Ruimte voor intensieve participatie met het bordspel in de woonkamers

Beelddenkers

Een andere specifieke doelgroep zijn beelddenkers, inwoners die niet denken in woorden en teksten maar in beelden en verbeelding. Ook is er een groep inwoners die om verschillende redenen moeite heeft met het lezen van Nederlandse teksten en daarom op een andere manier bereikt moeten worden. Dit omvat bijvoorbeeld praktisch opgeleide individuen, mensen met diverse culturele achtergronden en laaggeletterden. Het is belangrijk om deze groepen bewust bij de campagne en het participatietraject te betrekken, zodat hun stemmen niet verloren gaan en ze actief kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van hun leefomgeving.

Met welke middelen wordt deze groep bereikt?

- Inrichting van de huiskamer roept associaties op van thuis, laagdrempelig en ontmoeten
- Participatiespel is gebaseerd op afbeeldingen die meteen een gevoel oproepen en een situatie schetsen
- Bewust veel visuele en beeldende componenten in de communicatie
- Teksten zijn beperkt en vrijwel overal op B1 niveau geschreven
- Inwoners die het spel speelt wordt 1 op 1 begeleid om meteen vragen te kunnen beantwoorden en soms verdiepende vragen te stellen aan de inwoner
- Tweetalige medewerkers inzetten in huiskamers wijken Holtenbroek en Aa-landen
- Flyers tweetalig beschikbaar in de huiskamers van Holtenbroek en Aa-landen en op de balie van het stadhuis. Nederlands en Turks en/of Arabisch.

Bewoners van het buitengebied

Naast de inwoners van de stad Zwolle zijn ook de bewoners van dorpen, buitenwijken en agrariërs een cruciale doelgroep. Deze groep kan een andere achtergrond en behoeften hebben dan stedelijke inwoners, maar hun input is net zo belangrijk. Het is essentieel om hun perspectieven te integreren aangezien de omgevingsvisie de gehele gemeente Zwolle omvat, inclusief het buitengebied.

Met welke middelen wordt deze groep bereikt?

- Huiskamer gaat naar het buitengebied en bezoekt het dorpshuis in Windesheim en het winkelcentrum van Berkum, waar het mogelijk is om vragen te beantwoorden en verdiepende vragen te stellen
- Extra moment voor straatgesprekken in het buitengebied
- Postercampagne ook in het buitengebied
- De online participatiemogelijkheden zijn ook vanuit huis mogelijk
- Social Media, gerichte targeting

6. Planning

- 1 juni – 1 juli Ontwikkeling campagneplan (communicatiemiddelen en participatiemiddelen, doelgroepen, planning, kosten).

- 1 juli – 1 sept Start uitvoering plan: planning locaties, uitwerking middelen, etc. (zoals: teksten, beelden, posters / banners, online middelen.

- 9 sept – 15 sept Vooraankondiging participatie : de basis campagne.

- 15 sept – 15 okt Uitvoering participatie: de reizende woonkamer en het festival incl. maken omgevingsfilm.

Bijlage 1 – uitwerking reizende woonkamer

Inrichting

- **Meubilair:** Retro stoelen, banken, en tapijten (kringloop).
- **Infoborden:** Per thema (wonen, mobiliteit, etc) een info bord met kaartjes die de verschillende ingrediënten beschrijven. Deze worden gebruikt om een participatiespel mee te spelen.
- **Participatie Spel:** PosadMaxwan ontwikkelt een bordspel waarmee samen inwoners hun Zwolle kan worden samengesteld aan de hand van de ingrediënten die op de infoborden hangen. We kiezen hier voor intensieve participatie waarbij kwaliteit over kwantiteit gaat.
- **Straatgesprekken:** Aangezien wellicht niet iedere inwoner de tijd heeft om uitgebreid het Participatie Spel te spelen, zullen we ook een snellere optie van participeren aannemen. Zo zullen er tijdens de reizende woonkamer ook straatgesprekken worden gevoerd. In deze gesprekken zal de online enquête samen met inwoners worden ingevuld, via bijvoorbeeld Ipads.
- **Kranten:** In de woonkamer liggen fictieve kranten die de toekomst verkennen volgens verschillende scenario's. Deze fictieve kranten bevatten artikelen die mogelijke ontwikkelingen beschrijven, van een groene stad tot een technologisch gedomineerde wereld. Ze dienen als gespreksstarters om inwoners te stimuleren samen na te denken over wenselijke toekomsten. (Let op: de scenario's worden niet expliciet benoemd om verwarring te voorkomen.)
- **Eten & drinken:** Er zal een eigen stroomvoorziening aanwezig zijn waardoor het mogelijk is om zelf koffie of thee te zetten. Daarnaast zal er wat fris etc aanwezig. Verder kunnen we fruit en/of een koekje aanbieden aan de inwoners in onze woonkamer.

Uitvoering

Elke bijeenkomst wordt voorafgegaan door promotie via lokale kanalen, sociale media, en flyers om inwoners te bereiken. Tijdens de evenementen wordt actief input verzameld door participatievormen en straatgesprekken.

De reizende retro woonkamer biedt een flexibele, laagdrempelige en effectieve manier om met verschillende doelgroepen in Zwolle in gesprek te gaan over de toekomst van de stad. We creëren een omgeving waar iedereen zich welkom voelt en gestimuleerd wordt om zijn of haar mening te delen.

Bijlage 2 – uitwerking festival

Kinderactiviteit
Op het festival is er de mogelijkheid voor kinderen om te knutselen over hun Zwolle van de toekomst, we bieden hierin 2 formats aan:

- Het knutselen van een kijkdoos waarin je de toekomst van Zwolle kunt zien
- Een inspiratieposter met knipsels en teksten over de toekomst van Zwolle

Retro woonkamer
Op het festival zal de herkenbare retro woonkamer een centrale plek krijgen, waar bezoekers opnieuw kunnen deelnemen aan het participatiespel over de toekomst van Zwolle.

De inrichting van de retro woonkamer wordt verder uitgebreid met extra zit- en sta-mogelijkheden, zoals sta-tafels en picknicktafels. Deze toevoegingen zijn bedoeld om bezoekers een comfortabele plek te bieden voor diverse activiteiten. Kinderen kunnen hier deelnemen aan speciale activiteiten, terwijl anderen rustig hun koffie kunnen drinken of met elkaar in gesprek kunnen gaan over de toekomst van Zwolle.

Daarnaast bieden we bezoekers de mogelijkheid om in deze omgeving de online enquête over Zwolle's toekomst in te vullen via iPads. Dit maakt het gemakkelijk voor iedereen om hun mening te delen en actief bij te dragen aan de dialoog over wat wensbaar is voor de stad.

Eten en drinken
Vanuit de retro woonkamer is er de mogelijkheid om koffie, thee en koekjes aan te bieden aan bezoekers. Dit geeft een feestelijk tintje aan het evenement en versterkt de verbinding met de gemeente Zwolle.

Ook zetten we een koffiebarretje neer met een barista. Dit biedt meerdere voordelen. Allereerst trekt het een breed publiek aan, wie houdt er immers niet van goede koffie, maar het zorgt er ook voor dat mensen langer blijven hangen. Terwijl zij van hun vers gezette koffie genieten, hebben wij de kans om op een informele manier met hen in gesprek te gaan over de toekomst van Zwolle. Daarnaast is het inhuren van een barista ook praktisch gezien een slimme keuze. Het is namelijk een uitdaging om zelf voor een groot aantal bezoekers continu koffie te zetten. Een barista neemt deze taak uit handen en zorgt voor goede service.

Entertainment
Er komt een kleinschalige vorm van live entertainment. Dit biedt meerdere voordelen. Live muziek / entertainment heeft een natuurlijke aantrekkingskracht op voorbijgangers die over het plein of door de binnenstad lopen, en het zorgt ervoor dat mensen langer blijven. Bovendien draagt het bij aan een aangename en ontspannen sfeer, wat de algehele beleving van het evenement versterkt.

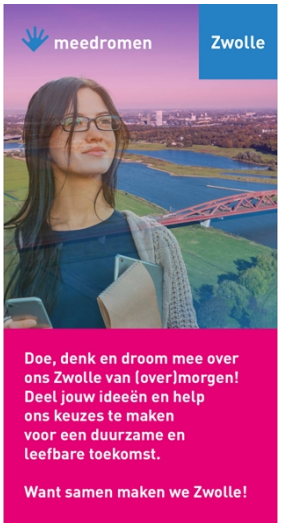
In lijn met de regels voor een melding mag er geen gebruik worden gemaakt van versterkt geluid. Een geschikte optie zou daarom een soloartiest of een duo met bijvoorbeeld een akoestische gitaar zijn. Op deze manier zorgen we voor subtiele, sfeervolle achtergrondmuziek die perfect aansluit bij de doelstellingen van de dag.

Bovenstaande hoeft niet gelimiteerd te zijn tot een artiest die speelt en zingt. Dit kan ook andere vormen aannemen door bijvoorbeeld een kunstenaar, dichter of stadsomroeper uit te nodigen.

Bijlage 3 – uitwerking communicatiemiddelen

Centrale boodschap:
Doe, denk en droom mee over ons Zwolle van (over)morgen! Deel jouw ideeën en help ons keuzes te maken voor een duurzame en leefbare toekomst.
Want samen maken we Zwolle!

Basisbeelden
Zwollenaren met een blik in de toekomst. Ze kijken dromend en denkend voor zich uit. Op de achtergrond staat een herkenbaar 'landschap' van Zwolle. Deze beelden zijn nog concept en worden verder uitgewerkt. De beelden worden toegepast in de diverse communicatiemiddelen: poster, flyer, banner, social media uitingen.
Op de communicatiemiddelen staat naast het handje afwisselend 'meedromen', 'meedenken' of 'meedoen'.

voorbeeld voor roll up banner

voorbeeld voor poster langs de weg

Poster Hoffman (citydisplays) fase 1 (25 posters, gehele campagneperiode):

Doe, denk en droom mee over ons Zwolle van overmorgen!
16 september – 12 oktober
onsovermorgen.zwolle.nl [QR code toevoegen]

Poster Hoffman (citydisplays) fase 3 (25 posters, 27 sept – 12 okt) aankondiging Festival):

Doe, denk en droom mee over ons Zwolle van (over)morgen!

Toekomstfestival
12 oktober 10:00 – 16:00
Grote Kerkplein

onsovermorgen.zwolle.nl [QR code toevoegen]

Flyer A5

Doe, denk en droom mee over ons Zwolle van (over)morgen!
Deel jouw ideeën en help ons keuzes te maken
voor een duurzame en leefbare toekomst.
Want samen maken we Zwolle!

Van 16 september tot en met 12 oktober
Geef online je mening onsovermorgen.zwolle.nl [QR code toevoegen]

- Bezoek onze Reizende Woonkamer:
  - Winkelcentrum AA landen – Dobbe
    18 september 12:00 – 16:00
  - Winkelcentrum Zwolle Zuid
    20 september 9:00 – 13:00
  - Winkelcentrum Stadshagen
    26 september 16:00 – 20:00
  - Dorpshuis Windesheim
    30 september 18:30 – 21:30
  - Winkelcentrum Holtenbroek
    2 oktober 16:00 – 20:00
  - Winkelcentrum Berkum
    4 oktober 9:00 – 13:00
  - Grote Kerkplein
    12 oktober 10:00 – 16:00

- Bezoek het Toekomstfestival:
  12 oktober 10:00 – 16:00
  Grote Kerkplein – centrum Zwolle
  - Doe het toekomstspel
  - Ga in gesprek met planologen
  - Geniet van muziek en koffie van een barista
    Voor de eerste 30 bezoekers ligt een verrassing klaar (1 per gezin)!

Meer informatie:
Gemeente Zwolle maakt een aanvulling op de omgevingsvisie. Hiermee geven we richting, sturing en duidelijkheid over hoe we Zwolle willen ontwikkelen. We kijken naar een periode tot 2040, met een doorkijk naar 2050. Dat klinkt misschien ver weg, maar dat is het niet. We moeten nu al belangrijke keuzes maken. Doe, denk en droom mee!
onsovermorgen.zwolle.nl

Roll up Banier

Doe, denk en droom mee over ons Zwolle van (over)morgen!
Deel jouw ideeën en help ons keuzes te maken
voor een duurzame en leefbare toekomst.
Want samen maken we Zwolle!

[campagnebeeld]

onsovermorgen.zwolle.nl

D
Deelnemers aan de werkateliers

Deelnemers werkateliers mei 2024 – januari 2025

1. **Werkatelier 1: 22 mei 2024**

Stakeholders:

1. Provincie Overijssel
2. VNO NCW MKB
3. WDOD
4. Milieuraad
5. Participatieraad
6. Openbaar Belang
7. SWZ
8. Jongerenraad
9. Platform Zwolse Wijken
10. SWA (Aalanden)
11. Streekvereniging de Marsen
12. Vrienden van Assendorp

2. **Werkatelier 2: 03 juli 2024**

Stakeholders:

1. Platform Zwolse Wijken
2. Joost Hulsenbek SWA (Aalanden)
3. Vrienden van Assendorp
4. Vastgoed, SW
5. Sportservice
6. Groen stad Zwolle
7. Landschap Overijssel
8. Provincie Overijssel
9. Van Wonen
10. Jongerenraad

3. Werkatelier 3: 23 oktober 2024

Stakeholders:

1. Provincie Overijssel
2. Waterschap WDOD
3. Milieuraad/Natuurplatform
4. Participatieraad
5. Deltawonen
6. SWZ
7. Platform Zwolse Wijken
8. SWA (Aalanden)
9. Vrienden van Assendorp
10. Erfcoach

4. Werkatelier 4: 13 november 2024

Stakeholders:

1. Provincie Overijssel
2. Waterschap WDOD
3. Milieuraad/Natuurplatform
4. Participatieraad
5. SWZ
6. Platform Zwolse Wijken
7. SWA (Aalanden)
8. Stichting Landschapsbelangen Harculo-Herxen-Windesheim
9. Vrienden van Assendorp
10. Erfcoach
11. Wijkvereniging Stadshagen Totaal
12. SWA (Aalanden)
13. LTO Noord West-Overijssel

5. Werkatelier 5: 29 januari 2025

Stakeholders:

1. Provincie Overijssel
2. VNO-NCW MKB
3. Waterschap WDOD
4. Waterschap DOD
5. Ondernemers Marslanden
6. Vitens
7. Milieuraad/Natuurplatform
8. Participatieraad
9. Deltawonen
10. SWZ
11. Van Wonen, Concilium
12. Platform Zwolse Wijken
13. Stichting Wijkgemeenschap AA-Landen (SWA)
14. Wijkvereniging Berkum
15. Erfcoach
16. Gebiedscoöperatie IJsseldelta

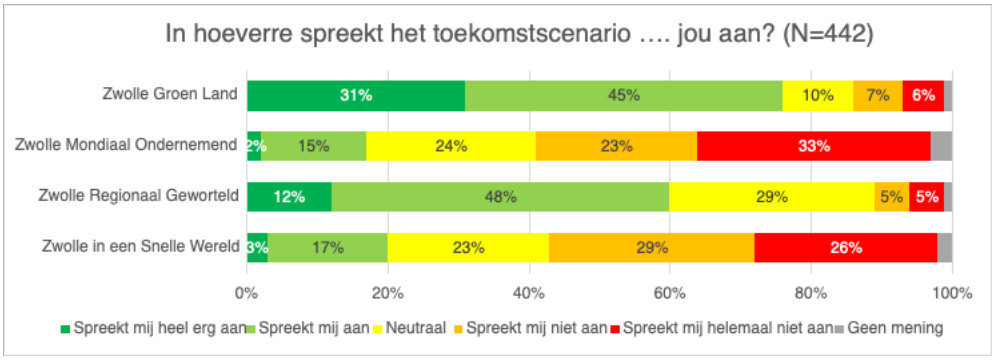
E
Verslag enquête zomer 2024

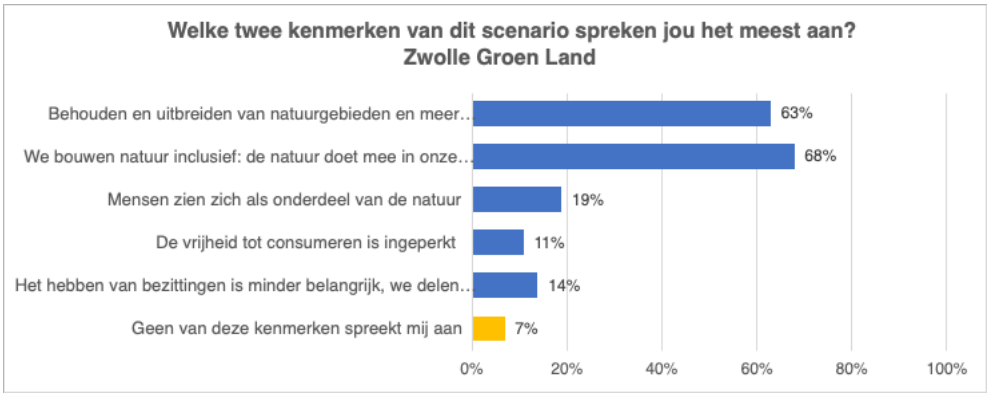
Samenvatting Enquête Juli 2024 Aanvulling Omgevingsvisie

Inleiding:

De bevraagde inwoners van Zwolle hebben hun visie gedeeld over vier mogelijke toekomstscenario's voor de stad. De belangrijkste bevindingen tonen een duidelijke wens voor een groene, duurzame stad, met nadruk op het behoud van natuur en het versterken van de gemeenschapszin.

Er is veel steun voor kleinschalige, lokale initiatieven en een balans tussen economische groei en sociale welzijn. Tegelijkertijd is er bezorgdheid over de snelheid van de stadsontwikkeling, de druk op de woningmarkt en de invloed van overheidsregulering en grote bedrijven. Respondenten pleiten voor meer lokale autonomie en een focus op welzijn in plaats van louter materiële welvaart. Er is ook een sterke voorkeur voor een gezonde balans tussen technologie en fysieke interactie, waarbij technologie als hulpmiddel wordt gezien, maar de menselijke verbinding centraal blijft staan.

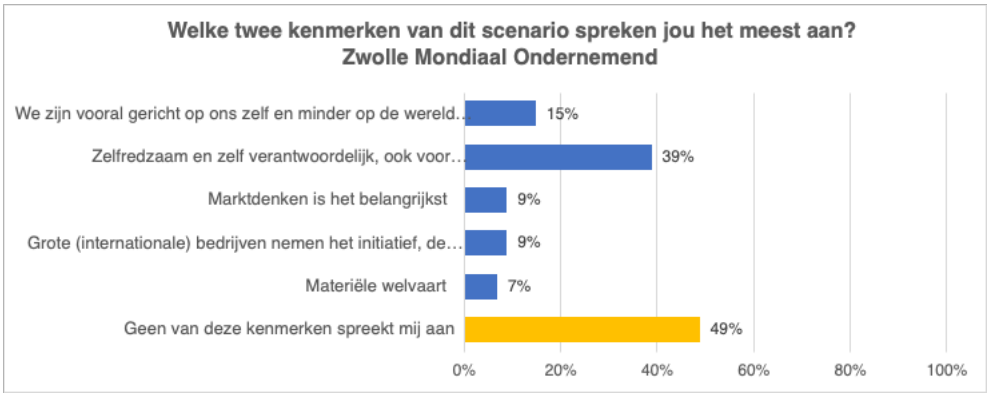

Scenario 1: Zwolle Groen Land

- **Behoud en uitbreiding van natuur:** Steun voor groen in de stad, met voordelen voor gezondheid, klimaat en biodiversiteit.
- **Integratie van groen in stadsontwikkeling:** Groene daken, gevels en het vervangen van parkeerplaatsen door groen worden gewenst.
- **Mentale en fysieke gezondheid:** Natuur speelt een cruciale rol in het bevorderen van gezondheid.
- **Natuurinclusief bouwen:** Voorkeur voor compactere bouw binnen stadsgrenzen en het ombouwen van leegstaande gebouwen.
- **Lokale voedselproductie:** Suggestie om delen van buitengebieden voor lokale voedselproductie te gebruiken.
- **Natuurlijke beleving en recreatie:** Wens voor meer recreatieve voorzieningen en natuurvriendelijke activiteiten.
- **Duurzaamheid:** Er is steun voor een cultuur van consuminderen en verantwoordelijk omgaan met bronnen.
- **Balans tussen groen en stedelijke ontwikkeling:** Nieuwbouw moet in balans zijn met natuurbehoud.
- **Samenleving en verbinding:** Groots belang voor het versterken van gemeenschapsgevoel en onderlinge betrokkenheid.

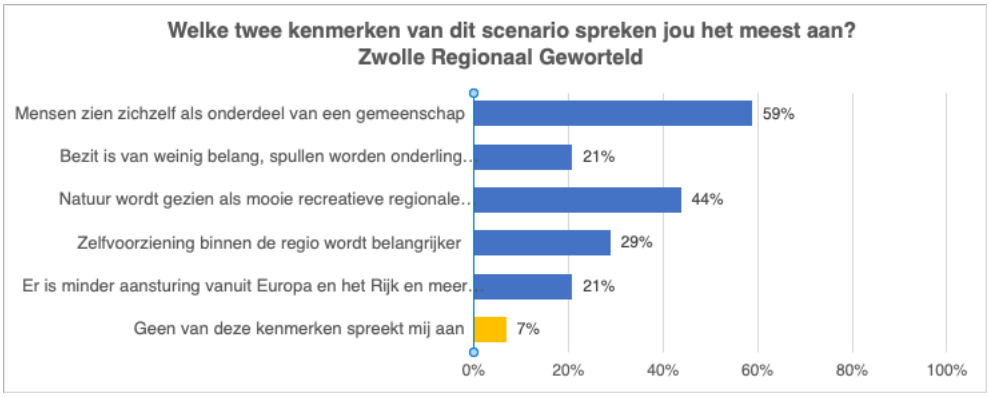
Conclusie: Dit scenario benadrukt de wens van inwoners voor een toekomst waarin groen, duurzaamheid en recreatie een centrale rol spelen in de stadsontwikkeling. Er is echter ook bezorgdheid over de balans tussen groei en natuurbehoud.

Scenario 2: Mondiaal ondernemend

- **Lokale en regionale focus:** Steun voor kleinschalige, duurzame ondernemingen.
- **Duurzaamheid en gemeenschapszin:** Zorgen over de balans tussen economische groei en sociale welzijn.
- **Verantwoordelijkheid en samenwerking:** Inwoners wensen meer betrokkenheid bij beslissingen, met nadruk op welzijn.
- **Zorg voor kwetsbaren:** Bezorgdheid over negatieve effecten van marktwerking op kleine ondernemers.
- **Jongerenvoorzieningen:** Vraag naar meer voorzieningen en recreatieve activiteiten voor jongeren.
- **Zelfredzaamheid en onafhankelijkheid:** Behoefte aan lokale zelfvoorzienendheid in water, energie en voedsel.
- **Marktwerking vs. samenleving:** Zorgen over de invloed van grote bedrijven, pleidooi voor ruimte voor lokale bedrijven.
- **Gemeentelijke steun en wijkinitiatieven:** De gemeente moet duurzame initiatieven ondersteunen en een faciliterende rol spelen in wijkgerichte, bottom-up projecten, zonder te veel te reguleren.
- **Zorg voor kwetsbaren en lokale bewoners:** Bezorgdheid dat de focus op buitenlandse initiatieven lokale behoeften in de weg staat.
- **Economie en welzijn:** Welzijn van de gemeenschap wordt belangrijker gevonden dan materiële welvaart.

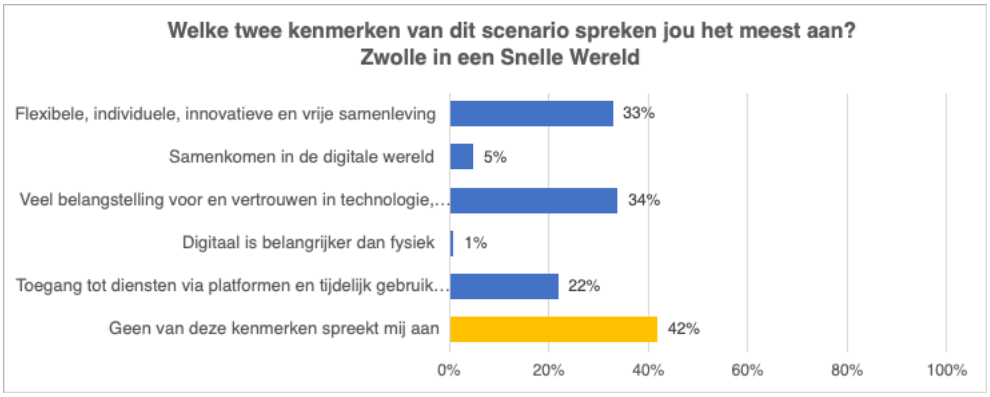
Conclusie: De meerderheid van de respondenten is voor een lokaal en duurzaam ondernemingsklimaat met een balans tussen economische groei en sociale welzijn. Er is bezorgdheid over de invloed van grote bedrijven en de focus op economische groei.

Scenario 3: Zwolle Regionaal geworteld

- **Gemeenschapszin en verbondenheid:** Sterke focus op saamhorigheid en zorg voor elkaar.
- **Voordelen van regionale samenwerking:** Aandacht voor regionale productie en samenwerking om duurzaamheid te bevorderen.
- **Waarde van lokale banden:** Sterke lokale banden zorgen voor betere gezondheid en lagere kosten.
- **Autonomie en balans:** Waardering voor lokale autonomie, maar ook het belang van bredere samenwerking wordt erkend.
- **Kritiek op te veel regio-afhankelijkheid:** Bezorgdheid over isolatie door te veel focus op de regio.
- **Nabijheid van voorzieningen:** Behoefte aan nabijheid van voorzieningen, zonder verlies van individualiteit.
- **Zorg over externe invloeden:** Bezorgdheid over het verlies van identiteit door externe invloeden.
- **Algemene balans:** Positieve houding ten opzichte van regionale samenwerking, mits in balans met bredere invloeden.

Conclusie: Inwoners steunen de focus op regionale samenwerking en gemeenschapsgevoel, maar pleiten voor een evenwichtige aanpak die lokale autonomie combineert met noodzakelijke bredere samenwerking.

Scenario 4: Zwolle in een Snelle Wereld

- **Erkenning van de voordelen van technologie:** Technologie wordt gezien als nuttig voor verduurzaming en communicatie.
- **Essentie van fysieke interactie:** Ondanks de voordelen van technologie wordt fysieke interactie als essentieel beschouwd.
- **Waarschuwingen over negatieve effecten:** Bezorgdheid over de toename van individualiteit en uitsluiting door overmatige digitalisering.
- **Technologie als hulpmiddel, geen vervanging:** Technologie moet de menselijke verbinding niet vervangen.
- **Zorgen over sociale cohesie:** Te veel technologie kan de sociale cohesie ondermijnen.
- **Balans tussen digitaal en fysiek:** Pleidooi voor een balans tussen digitale en fysieke interactie.
- **Bezorgdheid over polarisatie en eenzaamheid:** Angst dat technologie bijdraagt aan sociale isolatie.
- **Mentale gezondheid van jongeren:** Bezorgdheid over de impact van technologie op de mentale gezondheid van jongeren.
- **Waardering voor innovatie en verduurzaming:** Innovatie wordt gewaardeerd, maar de nadruk blijft op het fysieke en menselijke aspect van het leven.

Conclusie: Er is brede steun voor een balans tussen technologie en fysieke interactie, waarbij technologie een ondersteunende rol speelt, maar geen vervanging is voor menselijke verbinding.

Slotopmerkingen

De reacties in de slotopmerkingen op de omgevingsvisie voor Zwolle geven belangrijke inzichten, verdeeld over drie categorieën: de scenario's, de enquête en de gemeente.

1. Input op de scenario's

- **Bezorgdheid over stadsuitbreiding**: Er is zorgen over verdere stadsuitbreiding, met nadruk op het behoud van groen en kleinschalige, duurzame groei.
- **Groene en leefbare stad**: Veel bewoners pleiten voor een groene stad en meer ruimte voor sociale ontmoetingen, met speciale aandacht voor ouderen en kinderen.
- **Oproep voor lokale focus**: Bewoners willen dat de gemeente zich meer richt op lokale behoeften en het behoud van de stadseigenheid.
- **Kritiek op scenario's**: Veel respondenten vinden de scenario's te zwart-wit en idealistisch, zonder de complexiteit van de vraagstukken. Ze vragen om een genuanceerdere visie.

2. Opmerkingen over de enquête

- **Onvoldoende toegankelijk**: De enquête wordt als te complex en technisch ervaren, waardoor niet iedereen kan deelnemen.
- **Politieke richting**: Er wordt opgemerkt dat de scenario's te veel een linkse politieke inslag hebben.

3. Opmerkingen over de gemeente

- **Verlies van vertrouwen**: Een aantal respondenten voelt zich niet serieus genomen door de gemeente en twijfelen of hun mening daadwerkelijk invloed heeft.
- **Frustratie over participatie**: In een aantal wijken voelen bewoners zich niet gehoord over kwesties zoals opvanglocaties. Er is behoefte aan een transparanter participatieproces.

F
Kwantitatieve resultaten enquête

Kwantitatieve Resultaten Ons Zwolle van Overmorgen

Kwantitatieve resultaten **2**

1. Aantal deelnemers per onderdeel: *2*
Openstad: 2
Woonkamers: 2
Jongeren Meet-Up: 2
Festival: 2

2. OpenStad: *3*
Deel 1 Thema's; 3
Deel 2 Schuifjes 5
Deel 3 Gegevens 5

3. Woonkamers *7*
Thema's: 7
Overview gekozen kaarten: 7

4. Jongeren Meet-Up *10*
Gekozen kaarten per groep 10

5. Festival *11*
Thema's: 11
Overview gekozen kaarten 11

Kwantitatieve resultaten

1. Aantal deelnemers per onderdeel:

Openstad:

- 600 (ongefilterd)
- 592 (dubbele inzendingen gefilterd)

Woonkamers:

- Het participatiespel:

Locatie	Aantal formulieren	Aandeel van totaal
AA-landen	11	25%
Zwolle Zuid	5	11%
Windesheim	4	9%
Stadshagen	6	14%
Holtenbroek	3	7%
Berkum	15	34%
Totaal:	**44**	

- Inschatting ingevulde enquêtes totaal woonkamers:

Jongeren Meet-Up:

- Opgaves: 31
- Deelnemers: 20

Festival:

- Aantal bezoekers: geschat
- Aantal ingevulde review formulieren: 26 stuks
- Aantal enquêtes: geschat

2. OpenStad:

Deel 1 Thema's;

Wonen:

Antwoord:	Aantal:	Percentage:
De gemeente Zwolle groeit en bouwt nieuwe woningen in de stad en dorpen. Aan de rand van de stad gaat de stad over in het landschap. Hier komen groene woonvormen, zoals wonen op terpen (wonen op een verhoogd stuk land, omringd door water).	173	29%
De gemeente Zwolle groeit en bouwt nieuwe woningen in de stad en dorpen. Er komen vooral collectieve woonvormen in meerdere lagen, binnen bestaande wijken of op plekken die veranderen, zoals een bedrijventerrein waar ook woningen komen.	128	22%
De gemeente Zwolle groeit, maar bouwt alleen woningen in de stad. Hierdoor worden de stad en dorpen voller. Gebouwen worden gedeeld voor verschillende doelen. Waar mogelijk wordt alles hergebruikt. Ook komen er extra verdiepingen en nieuwe hoge gebouwen.	124	21%
De gemeente Zwolle groeit. Er komen nieuwe woningen in de stad en dorpen. Zwolle krijgt een groene wijk voor verschillende mensen. Deze wijk ligt buiten de stad, maar wel dichtbij een (nieuw) treinstation. Er komen veel huizen op een klein oppervlakte. De wijk voldoet aan alle eisen van toekomstbestendig wonen.	167	28%

Water en klimaat:

Antwoord:	Aantal:	Percentage
In de gemeente worden de groen-blauwe bossen en wateren versterkt en waar mogelijk uitgebreid. In het buitengebied komt een landschap met veel water, bijvoorbeeld met sponsbossen (bossen met bomen die water kunnen vasthouden).	128	22%
De stad en dorpen worden verbeterd met meer groen en water langs straten en pleinen. Er komen zoveel mogelijk aantrekkelijke fiets- en wandelroutes, die ook het buitengebied en verschillende wijken met elkaar verbinden.	304	51%
De gemeente Zwolle werkt aan een betere veiligheid tegen water. Om overstromingen en natte voeten te voorkomen, worden de dijken hoger gemaakt. Dit helpt om het water buiten de stad en dorpen te houden.	87	15%
De gemeente Zwolle groeit, en groen groeit mee. Zwolle krijgt een 'groene ring': een groene cirkel rond de stad. In deze groene ring is ruimte voor natuur en recreatie.¬†	73	12%

Verkeer en vervoer:

Antwoord:	Aantal:	Percentage:
De gemeente Zwolle is goed bereikbaar met de trein, auto, fiets en te voet. De stad is makkelijk te bereiken met de auto, maar er wordt gewerkt aan minder autoverkeer d√≥√≥r de stad. Er komen geen afritten van de A28 binnen de stad en dorpen, alleen √©√©n afrit aan de rand. Hierdoor rijden er geen snelrijdende auto's door de stad en dorpen.	142	24%
In de gemeente Zwolle verplaatsen we ons vooral te voet of met de fiets. In de regio hebben we goede treinverbindingen en deelauto's. We proberen het aantal auto's te verminderen. Daarom komen er parkeergebouwen aan de randen van de stad. Inwoners kunnen daar gemakkelijk hun (deel)auto pakken om de stad uit te reizen.	112	19%
De gemeente Zwolle is snel bereikbaar met fiets en trein. Het is belangrijk om goede wegen naar andere steden in Nederland te bouwen. Er komt ook goed openbaar vervoer, zoals een bovengrondse metro naar omliggende steden en gebieden.	134	23%
De gemeente Zwolle is een 10-minutenstad: alles is dichtbij. Mensen verplaatsen zich gezond. Zwolle wordt d√© fietsstad van Nederland, met (snel)fietspaden die je overal naartoe brengen en wijken met het buitengebied verbinden.	204	34%

Economie:

Antwoord:	Aantal:	Percentage:
Bedrijventerreinen worden zo ontwikkeld dat ze goed zijn voor de natuur. Ze worden groener en krijgen ruimte voor bijvoorbeeld voedselproductie.	125	21%
De economie van Zwolle groeit. Grote bedrijven verhuizen naar een groot bedrijventerrein met slimme, gestapelde gebouwen. Dit maakt ruimte voor nieuwe werkplekken en woningen in de stad.	146	25%
De gemeente Zwolle werkt aan hergebruik en minder afval. Er komt een groot, regionaal bedrijventerrein buiten de stad waar bedrijven afval en materialen van de stad en elkaar gebruiken. In de stad worden werk en wonen gecombineerd.	118	20%
Zwolle heeft een diverse economie, met veel verschillende soorten bedrijven en banen. We werken aan het aantrekken van meer (hoge)scholen om innovatie in de stad te verbeteren. Deze scholen kunnen zich vestigen bij goed bereikbare plekken zoals stations. Daarnaast zijn er ook gemixte bedrijventerreinen voor de dienstensector en industrie.	203	34%

Energie:

Antwoord:	Aantal:	Percentage:

Er wordt veel energie opgewekt in en rond Zwolle. Dit gebeurt op grote schaal met zonnepanelen en windmolens langs wegen en het spoor.	72	12%
Er wordt veel energie opgewekt in Zwolle. Dit gebeurt lokaal en kleinschalig, zoals met zonnepanelen op daken, lokale opslag, transformatorhuisjes in de buurt en zelfvoorzienende woningen.	78	13%
Er wordt veel energie opgewekt in Zwolle. Om deze energie goed te gebruiken, komen er opslagplekken, zoals grote batterijen. Hier wordt de energie tijdelijk opgeslagen en daarna lokaal gebruikt.	260	44%
Er wordt veel energie opgewekt in en rond Zwolle. Vooral op √©√©n grote locatie buiten de stad, zoals een bedrijventerrein met windmolens en zonnevelden. De kabels en leidingen voor energie worden zoveel mogelijk ondergronds gelegd.	182	31%

Deel 2 Schuifjes

Schaal van 0 tot 200 met 100 in het midden. Linker term staat op 0 en de rechter term staat op 200.

Linkerkant (0)	Gemiddelde	*Midden*	Gemiddelde	Rechterkant (200)
Dorpse Kracht	93,6	*100*		Wereldstad
Lokale Verbondenheid		*100*	116,1	Verbondenheid met heel NL
Individueel		*100*	142,2	Samen
Grote Supermarkt		*100*	115,7	Lokale Markt
Groeiende Stad	99,89	*100*		Even groot blijven
Meer ruimte voor bedrijven		*100*	139,9	Meer ruimte voor wonen

Deel 3 Gegevens

Postcodes:

Hieronder alle postcodes die officieel met de gemeente Zwolle overeenstemmen en de categorie overige voor de resterende.

Postcode:	Aantal:
8011	48
8012	38
8013	12
8014	45
8015	23
8016	52
8017	39

8019	11
8021	21
8022	11
8023	26
8024	22
8025	4
8026	1
8028	1
8029	1
8031	34
8032	42
8033	12
8034	5
8035	2
8041	2
8042	6
8043	86
8044	10
Overig:	102

Band met Zwolle:

	Aantal
Ik woon er	551
Ik werk er	223
Ik wil er naartoe verhuizen	12
Ik kom naar Zwolle voor winkels, zorg, horeca of cultureel bezoek	117
Geen band	4

Leeftijden:

Leeftijd:	Aantal:	Percentage:
< 18 jaar	27	5%
18-25 jaar	59	10%
26-35 jaar	96	16%
36-45 jaar	97	17%
46-55 jaar	115	19%
56-65 jaar	110	18%
66-75 jaar	51	9%
75+	37	6%

3. Woonkamers

Thema's:

"Welke thema's springen er voor jou uit?"

	Wonen	Groen	Mobiliteit	Economie	Energie
AA-landen	8	5	7		3
Zwolle Zuid	4	3	1		2
Windesheim	1	3	2	1	1
Stadshagen	4	2	3	1	4
Holtenbroek	2	3	1		2
Berkum	11	8	5	1	4
Totaal	**30**	**24**	**19**	**3**	**16**
Percentages	33%	26%	21%	3%	17%

Overview gekozen kaarten:

Thema	Kaart	AA-landen	Zwolle Zuid	Windesheim	Stadshagen	Holtenbroek	Berkum	Totaal:
Wonen	Wonen in hofjes	2	2	1	1		5	11
	Een nieuwe wijk	7	1	1	2	1	4	16
	Wonen op terpen	3	1	2	1	1	2	10
	Woningen toevoegen in stadswijken	2		1	1			4
	Woningen toevoegen bij stations	3	1	2	1		2	9
	Wonen boven de snelweg	2		1	2	1		6
	Woon- werk gebied	2	1		1		1	5
Groen	Groene gordel: een groot stadspark	2		1	3		4	10
	Dijken verhogen	3			1		3	7
	Sponsbos	3	1	2	4		3	13

	Vergroening wijk	2	2	2	3		4	13
	Park op de snelweg	4	1				2	7
	Nieuw kanaal ten oosten van Zwolle	1	1				2	4
	Meer water toelaten veenweidegebied	4		2	1		2	9
	Geleidelijke stadsranden	2	1	1	3		2	9
Mobiliteit	Snelfietsroutes	4		1	2			7
	Geen snelwegafrit Zwolle-centrum	1		2	1		2	6
	Lightrail	3	1					4
	Hubs aan de rand	4		1	2		2	9
	Extra stations	3	1	1			1	6
	Autoluwe wijk	1		1	1		1	4
Economie	XL-bedrijventerrein	4			2			6
	Toevoegen recreatie in buitengebied	1						1
	Woon-werkgebied	2	1				1	4
	Kennis rondom station	4	1	1	1		1	8
	Circulair bedrijventerrein				1			1
	Natuurpositief bedrijventerrein	3	1	1	1			6
Energie	XL-energiepark	6			1	1	2	10

	Grootschalige opslag voor groene energie	3	1	1	1	1		7
	Lokale energieopwekking	1	1	2	2	1		7

Hier is de top 10 van de meest gekozen kaarten:

1. **Een nieuwe wijk**: 16
2. **Vergroening wijk**: 13
3. **Sponsbos**: 13
4. **Wonen op terpen**: 10
5. **Groene gordel: een groot stadspark**: 10
6. **XL-energiepark**: 10
7. **Hubs aan de rand**: 9
8. **Woningen toevoegen bij stations**: 9
9. **Meer water toelaten veenweidegebied**: 9
10. **Geleidelijke stadsranden**: 9

4. Jongeren Meet-Up

Gekozen kaarten per groep

		Janneke	Geanne	Arjen	Thelma	Totaal
Wonen	Woningen toevoegen in stadswijken	X	X	X		**3**
	Wonen op terpen	X				1
	Woningen toevoegen op stations	X	X			2
	Een nieuwe wijk	X	X	X		**3**
	Woon-werk gebied		X			1
	Wonen in hofjes		X	X		2
Groen	Dijken verhogen		X			1
	Vergroening wijk		X		X	2
	Geleidelijke stadsranden		X	X	X	**3**
	Sponsbos		X			1
	Groene gordel			X		1
	Park op de snelweg				X	1
Economie	XL-bedrijventerrein		X	X		2
Mobiliteit	Extra stations		X	X		2
	Snelfietsroutes			X		1
Energie	Lokale energie- opwekking				X	1
	Grootschalige opslag voor groene energie				X	1

Meest gekozen kaarten (alle 3 keer):

1. Woningen toevoegen in de stadswijken
2. Een nieuwe wijk
3. Geleidelijke stadsranden

5. Festival

Thema's:

"Welke thema's springen er voor jou uit?"

	Wonen	Groen	Mobiliteit	Economie	Energie
Festival	18	10	7	6	6

Overview gekozen kaarten

Thema	Kaart	Toekomst festival
Wonen	Wonen in hofjes	6
	Een nieuwe wijk	9
	Wonen op terpen	7
	Woningen toevoegen in stadswijken	4
	Woningen toevoegen bij stations	4
	Wonen boven de snelweg	3
	Woon- werk gebied	7
Groen	Groene gordel: een groot stadspark	3
	Dijken verhogen	1
	Sponsbos	5
	Vergroening wijk	5
	Park op de snelweg	2
	Nieuw kanaal ten oosten van Zwolle	2
	Meer water toelaten veenweidegebied	
	Geleidelijke stadsranden	6
Mobiliteit	Snelfietsroutes	2
	Geen snelwegafrit Zwolle-centrum	1
	Lightrail	
	Hubs aan de rand	3
	Extra stations	3
	Autoluwe wijk	3
Economie	XL-bedrijven terrein	2
	Toevoegen recreatie in buitengebied	2
	Woon-werk gebied	2
	Kennis rondom station	4
	Circulair bedrijventerrein	2
	Natuurpositief bedrijventerrein	3
Energie	XL-energiepark	2
	Grootschalige opslag voor groene energie	4
	Lokale energieopwekking	3

Top 10 kaarten:

1. **Een nieuwe wijk**: 9
2. **Woon- werk gebied**: 7
3. **Wonen op terpen**: 7
4. **Wonen in hofjes**: 6
5. **Geleidelijke stadsranden**: 6
6. **Sponsbos**: 5
7. **Vergroening wijk**: 5
8. **Kennis rondom station**: 4
9. **Woningen toevoegen in stadswijken**: 4
10. **Grootschalige opslag voor groene energie**: 4

G
Enquête participatiefase 3

Enquête participatiefase 3

Wonen

Zwolle wil bouwen aan een stad waar iedereen zich thuis voelt. Hoeveel woningen er precies bijkomen, hangt af van ontwikkelingen in de toekomst. We groeien in balans. Er komen tot 2040 tussen de 18.250 en 23.500 nieuwe woningen bij, dit is inclusief de 10.000 woningen uit de huidige omgevingsvisie (2030). De nieuwe huizen komen zowel in de bestaande wijken als in uitbreidingswijken in Vechtrand (Zwolle-Oost) en ten zuiden van Zwolle-Zuid.

1. **Een deel van deze nieuwe woningen worden in bestaande wijken, zoals Holtenbroek, Aa-landen en Zwolle-Zuid, gebouwd. Wat vindt u van deze aanpak?**
    - [ ] Heel goed
    - [ ] Goed
    - [ ] Neutraal
    - [ ] Niet zo goed
    - [ ] Helemaal niet goed

2. **Een ander deel van deze woningen bouwen we in de randen ten oosten en zuiden van de stad (Vechtrand en Zwolle-Zuid). Wat vindt u van bouwen in de stadsranden?**
    - [ ] Heel goed
    - [ ] Goed
    - [ ] Neutraal
    - [ ] Niet zo goed
    - [ ] Helemaal niet goed

3. **In welke stadsranden kan Zwolle de nieuwe woningen het beste bouwen?**
    - In zowel Vechtrand als in Zwolle-Zuid
    - Alleen in Vechtrand
    - Alleen in Zwolle-Zuid
    - Zwolle moet helemaal geen nieuwe woningen bouwen in de stadsranden

    Vindt u een ander gebied beter voor woningbouw of wilt u uw antwoord toelichten? Dat kan hier: _____

Groen en gezondheid

Groen is niet alleen ‘mooi om te zien’. We maken er ook volop gebruik van. Het is hard nodig voor onze gezondheid, voor de biodiversiteit en voor aanpassing aan het veranderende klimaat. Groen groeit mee met de groei van Zwolle.

4. **Zwolle wil twee nieuwe stadsparken ontwikkelen: bij Stadsbroek en bij Vechtrand. Wat vindt u van de aanleg van deze nieuwe stadsparken?**
    - [ ] Heel goed
    - [ ] Goed
    - [ ] Neutraal
    - [ ] Niet zo goed
    - [ ] Helemaal niet goed
    - Toelichting (optioneel): _____

Vervoer en verkeer (mobiliteit)

De Ring (Ceintuurbaanzone, Zwartewaterallee, Blaloweg, IJsselallee en Oldeneelallee) wordt belangrijk voor de auto. Zowel lokaal als regionaal. We maken verder ruimte voor wandelen, fietsen en openbaar vervoer en versterken daarmee onder meer het verblijfsgebied binnen de Ring.

5. **In het Ruimtelijk Toekomstperspectief krijgen wandelen, fietsen en openbaar vervoer meer ruimte, terwijl auto's vooral over De Ring (o.a. de Ceintuurbaan en IJsselallee) worden geleid. Wat vindt u van deze aanpak?**

    - [ ] Heel goed
    - [ ] Goed
    - [ ] Neutraal
    - [ ] Niet zo goed
    - [ ] Helemaal niet goed

    Toelichting (optioneel): _____

Water en klimaat

Zwolle ligt in de delta van de Vecht en de IJssel en ook de Sallandse Weteringen stromen richting Zwolle. We hebben dus veel water om ons heen. Door klimaatverandering worden droge én natte periodes extremer. Daarom moeten we ruimte maken voor water. Dat doen we in de stad en in het buitengebied, zodat we het tijdelijk teveel aan water in natte periodes kunnen opvangen.

6. **Zwolle wil 'leven met water' door woningen klimaatbestendig te bouwen, met ruimte voor waterberging in het buitengebied ten oosten van Zwolle. Wat vindt u van deze aanpak?**
    - [ ] Heel goed
    - [ ] Goed
    - [ ] Neutraal
    - [ ] Niet zo goed
    - [ ] Helemaal niet goed

    Toelichting (optioneel): _____

Energie

Zwolle wordt stap voor stap energieneutraal. We zetten in op lokale, duurzame energie, op slimme opslag en op een betrouwbaar energienetwerk. Energie moet voor iedereen beschikbaar en betaalbaar blijven. Voor de energietransitie is ook ruimte nodig. In de stad, met nieuwe trafohuisjes, en daarbuiten, voor de versterking van het energienetwerk.

7. **Zwolle wil ruimte geven aan lokale, duurzame energie. Zoals windenergie en zonne-energie, gecombineerd met slimme opslag van energie. Wat vindt u van deze aanpak?**
    - [ ] Heel goed

- [ ] Goed
- [ ] Neutraal
- [ ] Niet zo goed
- [ ] Helemaal niet goed

Toelichting (optioneel): _____

Economie en werk

Zwolle is en blijft het economische hart van de regio. We kiezen voor intensivering en uitbreiding van onze bedrijventerreinen. Hessenpoort wordt het bedrijventerrein voor circulaire economie en grootschalige bedrijvigheid. Marslanden is er voor onze MKB-bedrijven en kleinschalige bedrijvigheid.

8. **Zwolle wil ruimte geven aan economische groei door intensivering en uitbreiding van Hessenpoort en Marslanden. Wat vindt u van deze aanpak?**
   - [ ] Heel goed
   - [ ] Goed
   - [ ] Neutraal
   - [ ] Niet zo goed
   - [ ] Helemaal niet goed

   Toelichting (optioneel): _____

Sleutelgebieden

9. **In het Ruimtelijk Toekomstperspectief zijn vijf belangrijke gebieden aangewezen voor toekomstige ontwikkeling. Welk van deze gebieden vindt u het belangrijkst?** *(U kunt maximaal 2 antwoorden kiezen)*
   - [ ] Stadsrivier (groen & klimaat)
   - [ ] Vechtrand (wonen & ontsluiting)
   - [ ] Zwolle-Zuid (wonen & nieuw station)
   - [ ] De Ring: Ceintuurbaanzone, Zwartewaterallee, Blaloweg, IJsselallee, Oldeneelallee (mobiliteit & bereikbaarheid)
   - [ ] Bedrijventerreinen Hessenpoort en Marslanden (werk & energie)

Kernwaarden

Wie zijn wij, waar komen we vandaan en wat vinden we belangrijk? De Zwolse basiswaarden gaan over onze identiteit. Het gaat over verleden, heden én toekomst. Zwolle wil met behulp van deze waarden gebalanceerd groeien, zowel in de stad zelf als in het buitengebied. Dit zijn onze basiswaarden:

1. Zwolle ondernemende groeiregio
   Zwolle is de motor voor stedelijke en economische ontwikkeling.

2. Zwols noaberschap
   We zorgen voor elkaar, werken samen en bouwen aan sterke buurten.
3. Zwolle nabij
   Wonen, werken en ontspannen kan dichtbij huis.
4. Zwolle deltaspons
   Water en natuur bepalen hoe we bouwen en leven. Zo houden we droge voeten.

10. **Herkent u deze waarden voor Zwolle?**
    - [ ] Ja, duidelijk
    - [ ] Ja, deels
    - [ ] Neutraal
    - [ ] Nee, nauwelijks
    - [ ] Nee, helemaal niet

    Toelichting (optioneel): _____

Tot slot

11. **Wat vindt u verder belangrijk om mee te geven over het Ruimtelijk Toekomstperspectief?**

Open tekstveld

H
Reactie aan briefschrijvers

bericht

Retouradres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon 14 038
omgevingsvisie@zwolle.nl

www.zwolle.nl

Behandeld door Programmateam Omgevingsvisie
Datum 20 mei 2025
Onderwerp Reactie op concept-Ruimtelijk Toekomstperspectief Zwolle

Beste meneer/mevrouw ,

Op 10 april 2025 heeft ons college van B&W het concept Ruimtelijk Toekomstperspectief (RTP) ‘Ons Zwolle van Overmorgen’ vrijgegeven. Iedereen kon hierop reageren. Dit kon door een enquête in te vullen, een open college te bezoeken, een informatieavond bij te wonen of een schriftelijke reactie te sturen. U heeft ons een schriftelijke reactie gestuurd. Dank u wel daarvoor!

In deze brief leest u hoe we de reacties hebben verwerkt en hoe dit heeft geleid tot een aangepast Ruimtelijk Toekomstperspectief. De volgende stap is dat we het RTP aan de gemeenteraad aanbieden om goed te keuren. Verderop in deze brief leest u meer over het vervolgproces en hoe u kunt reageren op de nieuwe Omgevingsvisie die daarna wordt gemaakt.

Uitnodiging
We nodigen u en alle andere briefschrijvers uit voor een open gesprek met de wethouder en deskundigen. We organiseren een avond in Berkum en in Zwolle Zuid:

- **Berkum**: wijkcentrum De Weijenbelt op dinsdagavond datum juni van 19:30 – 21:00
- **Zwolle Zuid**: wijkcentrum SIO op woensdagavond datum juni van 19:30 – 21:00

Laat ons weten of u wilt komen en naar welke locatie via omgevingsvisie@zwolle.nl.

Datum 20 mei 2025
Ons kenmerk

Binnengekomen reacties en verwerking in RTP
We hebben in totaal 46 schriftelijke reacties ontvangen op het RTP. Deze reacties kwamen van instanties, overheden en inwoners. Daarnaast hebben 1040 mensen de enquête ingevuld.

Uit alle reacties zien we dat een paar onderwerpen vaak terugkomen. Hieronder leest u welke dat zijn en hoe we het RTP per hoofdstuk hebben aangepast. In de bijlage vindt u het aangepaste RTP, waarin de wijzigingen geel zijn gemarkeerd.

Opbrengsten op hoofdlijnen uit de reacties:

- Veel reacties erkennen het tekort aan woningen in Zwolle. Maar er zijn ook vragen over hoeveel woningen er precies moeten komen en hoe snel. Sommige mensen noemen alternatieve plekken voor woningbouw, zoals de polder Mastenbroek. We blijven de locaties Vechtpoort 1 (naast Berkum) en ten zuiden van Zwolle-Zuid zien als plekken voor woningbouw. In het RTP leggen we uit waarom we deze keuzes hebben gemaakt. En hoe dit zich verhoudt tot demografische (huishoudens)groei, vergrijzing, ambities uit de Regionale Verstedelijkingsstrategie Zwolle en behoefte aan bepaalde typen woningen.
- Een groep inwoners uit Zwolle-Zuid heeft samen een reactie gestuurd over de woningbouwlocatie ten zuiden van Zwolle-Zuid. Ze hebben vragen over ecologie/groen, waterberging, energietransitie, alternatieven voor woningbouw aan de stadsranden, overbelasting van voorzieningen en infrastructuur, en de cultuurhistorische en landschappelijke waarden. Op basis van deze punten hebben we aanpassingen gedaan in het RTP.

Participatie
Naast inhoudelijke opmerkingen over het RTP, was er ook kritiek op hoe het participatieproces is verlopen. Mensen vinden dat niet alle inwoners van Zwolle genoeg betrokken zijn bij het maken van het RTP. Ze willen meer openheid en betrokkenheid in het vervolgproces. Ze verwijzen hiervoor naar de Zwolse participatiemethode Hanza!

Voor het aanvullen van de Zwolse Omgevingsvisie (waar het RTP deel van is) is op basis van Hanza! een participatieplan gemaakt. Dit plan is goedgekeurd door de gemeenteraad.

<u>Samenvatting participatieplan</u>
Het participatieplan heeft drie fasen. In deze fasen konden belanghebbenden, inwoners, bedrijven en anderen op verschillende manieren meedenken en hun mening geven. Een korte samenvatting:

- **Fase 1**: Werkatelier 1 (mei 2024) en werkatelier 2 (juli 2024) met belanghebbenden.
- **Fase 2**: Enquête onder inwoners (juli 2024) over het aanpassen van landelijke toekomstscenario’s aan Zwolle. Grote participatiecampagne in september en

oktober, met bijeenkomsten in de wijken (‘Reizende Woonkamers’), een jongerenbijeenkomst en een digitale enquête. Voor belanghebbenden waren er werkatelier 3 (oktober 2024) en werkatelier 4 (november 2024). In deze fase werden vier toekomstscenario’s voor Zwolle getest: wat vinden mensen goed en wat niet? Op basis hiervan werd één Ruimtelijk Toekomstperspectief gemaakt.
- **Fase 3**: Werkatelier 5 (januari 2025) waarin het eerste concept RTP werd gepresenteerd. Op basis van de reacties werd het RTP verder aangepast. In een grote participatiecampagne (april en mei 2025) is het RTP voorgelegd aan alle inwoners. Dit gebeurde met bijeenkomsten in de wijken (‘Reizende Woonkamers’), een Open College, inloopavonden en een digitale enquête.

Participatiejournaal
Bij het definitieve RTP zit een participatiejournaal. Hierin staat hoe de participatie is verlopen en hoe de reacties zijn verwerkt in het RTP (zie bijlage). U kunt dit journaal ook altijd bekijken via www.zwolle.nl/gemeenteraad. Klik op ‘Agenda en stukken’, daarna op ‘Overdracht College-Raad’ en selecteer ‘donderdag 5 juni 2025’. Hier vindt u ook alle andere documenten die de gemeenteraad over het Ruimtelijk Toekomstperspectief ontvangt.

Aanpassing RTP per hoofdstuk
Hoofdstuk 1 – Inleiding
- We hebben benadrukt dat we gebieden ruimtelijk reserveren in het RTP . Bijvoorbeeld voor wonen, werken en stadsparken. De invulling van deze gebieden komt later en is geen onderdeel van het RTP. De verdere uitwerking van de plannen bepaalt de exacte grenzen en functies van de gebieden. We in het RTP leggen wel condities vast die per gebied verschillen.

Hoofdstuk 2 – Wat komt er op ons af?
- Er zijn weinig opmerkingen gemaakt die leiden tot aanpassingen in dit hoofdstuk. Eén reactie ging over de grote vraag naar regionale bedrijventerreinen. Een regionaal onderzoek wijst zoeklocaties aan van in totaal 200 tot 300 hectare tot 2040.
- **Energie**: Teksten over toekomstige ontwikkelingen voor het energienet zijn aangepast na gesprekken met Tennet. Het gaat om een nieuwe locatie voor een hoogspanningsstation ten westen van Zwolle en bijbehorende infrastructuur. De termijn voor een nieuw 380kV tracé is nu 2050 (in plaats van 2040). De verplaatsing van HS station Harculo zal eerder rond 2040 plaatsvinden dan rond 2030.

Hoofdstuk 3 – De basiswaarden
- De vier basiswaarden blijven nu en in de toekomst belangrijk en vormen de basis voor nieuwe ontwikkelingen. We moeten altijd naar de opgaven in

samenhang kijken. Hoofdstuk 4 (onze opgaven) en hoofdstuk 5 (sleutelgebieden) geven hier meer uitleg over.
- Het verband tussen de hoofdstukken 3, 4 en 5 is duidelijker beschreven.
- Ontwikkelrichting: We hebben concreter uitgelegd dat we flexibel (‘wendbaar en adaptief’) willen zijn, afhankelijk van trends en ontwikkelingen in de toekomst. Daarom kiezen we voor bandbreedtes voor wonen (aantal woningen) en economie (hectaren bedrijventerrein). Deze bandbreedtes zijn gebaseerd op voorspelde groei van huishoudens, ambities uit de Regionale Verstedelijkingsstrategie, verwachte vergrijzing, doorstroming op de woningmarkt en een deel overprogrammering. Door de huidige onzekerheden in de woningbouwmarkt en de complexiteit van gebiedsontwikkelingen kiezen we voor een beperkte overprogrammering van ongeveer 30%.
- Ontwikkelingen sluiten zoveel mogelijk aan bij waardevolle kenmerken van een gebied.
- Nieuw helpt bestaand: Nieuwe ruimtelijke ingrepen moeten bijdragen aan het versterken van de bestaande stad en onbebouwde ruimte.
- Wijkversterking: We willen doorstroming van senioren in hun eigen wijk of buurt stimuleren.
- Uitbreiding stadsranden: We hebben concreter uitgelegd dat we bij het uitbreiden aan de stadsranden (Vechtpoort 1 en ten zuiden van Zwolle-Zuid) vooral willen inzetten op grondgebonden woonmilieus en waarom we dat juist daar willen doen. De mate van uitbreiding hangt af van toekomstige trends en ontwikkelingen. We benadrukken ook het belang van het verbinden van de stadsranden met aanwezige landschappelijke en ecologische structuren.

Hoofdstuk 4 – De opgaven
Blauwgroen
- We hebben duidelijker uitgelegd hoe het principe van 'Water-bodem-sturend' doorwerkt vanuit het thema blauwgroen naar de sleutelgebieden. We bekijken alle opgaven in samenhang. Er is meer aandacht gegeven aan het systeem van blauwgroen. Het lokale en regionale niveau zijn met elkaar verbonden. Ook is samenwerking tussen organisaties en overheden nodig om het blauwgroene systeem goed te laten werken in de toekomst.
- We vermelden dat het blauwgroene netwerk kan helpen bij het versterken van ecologische verbindingszones en dat de uiterwaarden niet als stedelijk uitloopgebied gezien kunnen worden.

Wonen
- Er is vaak gevraagd waarom Zwolle moet groeien en waarom Vechtpoort 1 en Zwolle-Zuid zijn aangewezen als toekomstige gebieden voor woningbouw.
- In het RTP leggen we uit waarom Vechtpoort 1 en Zwolle-Zuid het meest geschikt zijn en waarom de polder Mastenbroek en Vechtpoort 2 minder geschikt zijn.

- We vertellen duidelijker dat we Vechtpoort 1 combineren met de wateropgave. Voor de ontwikkeling van Zwolle-Zuid/zuid willen we landschapsstructuren verbinden en een ecologische verbindingszone naar de IJssel maken. We onderzoeken ook hoe bestaande functies onderdeel kunnen zijn van de verdere plannen.
- We leggen uit waarom we bandbreedtes gebruiken voor het aantal te bouwen woningen. Een toelichting hierover heeft u eerder in deze brief kunnen lezen bij het onderdeel ‘Basiswaarden’.

Economie en Mobiliteit

- De teksten in dit hoofdstuk zijn bijna hetzelfde gebleven. De kaart is wel verduidelijkt. We hebben vragen gekregen zoals: ‘waar precies?’ en ‘leidt dit tot sluipverkeer?’. We geven aan dat antwoorden op deze vragen komen in de gebiedsuitwerkingen na de vaststelling van de aangevulde Omgevingsvisie.

Energie

- De teksten zijn aangepast op basis van de netvisie en in overleg met Tennet.

Hoofdstuk 5 – de Sleutelgebieden
Algemeen

- We leggen uit waarom bepaalde gebieden sleutelgebieden zijn genoemd en hoe we deze gebieden samen met partners gaan invullen. Er zijn algemene (‘generieke’) en specifieke voorwaarden voor de verdere uitwerking van de plannen opgenomen in het RTP. Toegevoegde generieke condities zijn:
    - Huidige wet- en regelgeving van hogere overheden is van toepassing. Bijvoorbeeld op het gebied van geluid, luchtkwaliteit, veiligheid, stikstof, etc.
    - Basis voor een stedenbouwkundig plan is een analyse van de bestaande kwaliteiten in het gebied en de omliggende gebieden. Dit gaat onder andere om:
        - Cultuurhistorie
        - Biodiversiteit. Hiervoor gebruiken we de natuurwaardenkaart uit het recent vastgestelde ‘Groen- en recreatiebeleid’
        - Landschappelijke kwaliteiten
        - Waterhuishouding
    - We streven naar een leefomgeving die die uitnodigt tot sociale interactie en voorziet in een passend voorzieningenniveau. Dit doen we onder andere door:
        - Een ontwerp van de openbare ruimte die uitnodigt tot ontmoeting
        - Een voorzieningenniveau (zorg, onderwijs, horeca, sport, etc.) dat een aanvulling is op het al aanwezige voorzieningenniveau in de omgeving en dat ook versterkt
- We betrekken ook andere ontwikkelingen, vanuit regionaal, provinciaal en landelijk niveau, bij de verdere uitwerking van sleutelgebieden.

Datum 20 mei 2025
Ons kenmerk

Stadsrivier

- We leggen de link met de Regionale Sponsstrategie Salland om te laten zien dat Zwolle deel uitmaakt van een groter geheel.
- We voegen toe dat we met Novex-partners samenwerken voor de uitwerking van de Stadsrivier als onderdeel van het regionale systeem.

Vechtrand

- We vermelden dat we ons bewust zijn van de lage ligging van Vechtrand en de kans op wateroverlast, maar ook de mogelijkheden zien om het gebied onderdeel te maken van het watersysteem. Dit vraagt om innovatieve oplossingen.
- We benadrukken dat we Vechtpoort 1 combineren met de wateropgave, ook in relatie tot Vechtpoort 2.
- We geven aan dat de Nieuwe Vecht een belangrijke blauwgroene verbinding is in het gebied Vechtrand en een buffer vormt tussen Berkum en Vechtpoort 1 om het karakter van Berkum te behouden.

Zwolle-Zuid/zuid

- We hebben toegevoegd toe dat voor de uitwerking van Zwolle-Zuid dezelfde uitgangspunten gelden als bij Vechtrand voor de verbinding met het regionale systeem van de Sallandse Weteringen. We onderzoeken met het waterschap hoe waterveiligheid op de lange termijn kan worden gewaarborgd.
- We geven aan dat de ontsluiting van de woonwijk ten zuiden van Zwolle-Zuid op de N337 is voorzien, maar dat uitwerking vorm krijgt in nadere planuitwerking.
- Met betrekking tot groen/ecologie voegen we toe dat we een ecologische corridor in het gebied maken en zorgen voor een goede balans tussen recreatie, leefbaarheid en natuurwaarden in het gebied en de uiterwaarden van de IJssel. We onderzoeken ook of bestaande (recreatieve) functies onderdeel kunnen zijn van de ontwikkeling van het gebied met woningbouw.
- We voegen toe dat we zorgen voor een goede overgang tussen de bestaande wijk Zwolle-Zuid en de nieuw te ontwikkelen woonwijk.

Bedrijventerreinen

- Bij het sleutelgebied bedrijventerreinen hebben we toegevoegd dat we ons bewust zijn van de ligging midden in het regionale watersysteem van Salland. En dat dit gebied potentie heeft voor waterberging in extreme situaties.

Hoofdstuk 6 – Ontwikkelpad

- We hebben benadrukt dat we gelijktijdig willen starten met verschillende gebiedsontwikkelingen, maar wel flexibel (‘wendbaar en adaptief’) willen blijven om aanpassingen te kunnen maken.
- Omdat de sleutelgebieden Vechtrand, Marslanden, ten zuiden van Zwolle-Zuid en Stadsrivier verbonden zijn met een langetermijnvisie voor het regionale

systeem van de Sallandse Weteringen, hebben we toegevoegd dat we samenwerken met gebiedspartners om deze gebieden verder uit te werken.

Vervolg proces en momenten voor inspraak
De planning voor de vaststelling van het RTP is als volgt:

- Begin juni: besluit van het college van B&W
- 30 juni: debat in de gemeenteraad
- 7 juli: besluitvorming door de gemeenteraad

U kunt inspreken tijdens vergaderingen van de gemeenteraad. Meer informatie hierover vindt u via: Praat met de raad | Gemeente Zwolle

Omgevingsvisie
Na de vaststelling van het RTP volgt een proces om de inhoud van het RTP op te nemen in de huidige Zwolse Omgevingsvisie. In het najaar leggen wij een ontwerp van de aangevulde Omgevingsvisie ter inzage. Iedereen kan dan een zienswijze indienen. De beantwoording hiervan komt in een reactienota, die onderdeel is van de verdere besluitvorming. De gemeenteraad neemt in december 2025 een besluit over de definitieve aangevulde Zwolse Omgevingsvisie.
Als u vragen heeft over deze brief, kunt u contact opnemen met een lid van het ‘Programmateam aanvulling Omgevingsvisie Zwolle’. Dit kan via omgevingsvisie@zwolle.nl.

Meer informatie over de Zwolse Omgevingsvisie vindt u op www.zwolle.nl/omgevingsvisie.

Met vriendelijke groet,

College van Burgemeester en
Wethouders